

Journal of Human Rights and Peace Studies

journal homepage: <https://www.tci-thaijo.org/index.php/HRPS/index>

We Have Changed, Have You Changed Yourself Yet? Global Political Philosophy in the Political Movement of Thai Youth and Thai State, 2020-2023

หนูเปลี่ยนแล้ว ท่านเปลี่ยนหรือยัง? ปรัชญาการเมืองไร้พรมแดนในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยและรัฐไทย ค.ศ. 2020-2023

Phao Nawakul/ เผ่า นวกุล¹

Faculty of Public Administration, Dhurakij Pundit University, Thailand/ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

Email: phao.naw@dpu.ac.th

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Article History: Received: 02-Apr-2024 Revised: 14-Jun-2024 Accepted: 20-Jun-2024	<i>Scholars in global political philosophy have seen changes in citizens all over the world to transnational activities. All phenomena lead to a change to a new framework of political philosophy based not on nation-states but on concepts of globalization or internationalization. This article exemplifies this change by revealing that the political movements of Thai youth between 2020-2023 were based on “universal moral values” like those in the Universal Declaration of Human Rights: freedom of speech and freedom from fear, protection by the rule of law, and the axiom that all human beings are born free and equal in dignity and rights.</i>
Keywords: Thai Youth, Thai State, Political Movement, Global Political Philosophy	<i>The article also tries to demonstrate that the Thai state cannot adapt. Imprisonment has been used as a tool for resisting changes, especially those</i>

¹ Phao Nawakul, Lecturer in Politics and Government at Faculty of Public Administration, Dhurakij Pundit University, Thailand
เผ่า นวกุล อาจารย์ประจำด้านการเมืองการปกครอง คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ประเทศไทย

expressed through general elections. This has resulted in a cross-party coalition government formation and the impending dissolution of the most popular political party.

บทคัดย่อ

คำสำคัญ:

เยาวชนคนรุ่นใหม่ไทย, รัฐไทย, การเคลื่อนไหวทางการเมือง, ประชาธิปไตย, ไร่พรมแดน

นักวิชาการสายปรัชญาการเมืองไร่พรมแดนมองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของพลเมืองทั่วทุกมุมโลกที่พร้อมจะก้าวข้ามไปสู่กิจกรรมนอกเส้นเขตแดนปรากฏการณ์เช่นนี้นำมาซึ่งการพยายามเปลี่ยนกรอบศึกษาปรัชญาการเมืองเดิมไปสู่ปรัชญาการเมืองใหม่ที่มีได้ยึดกรอบรัฐชาติ วาระการเรียกร้องของพลเมืองปัจจุบันจึงก้าวกระโดดออกมาจากการเรียกร้องต้องการตามบริบทรัฐชาติไปสู่บริบทความเป็นสากล บทความนี้เห็นด้วยกับกรอบคิดเช่นนี้เนื่องจากการเคลื่อนไหวของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยระหว่างปี ค.ศ. 2020-2023 เป็นเครื่องยืนยันว่า กรอบคิดของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยได้ก้าวข้ามบริบทรัฐชาติไปสู่ข้อเรียกร้องภายใต้ “คุณค่าศีลธรรมสากล” ตาม “ปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน” ทั้งในเรื่อง เสรีภาพการแสดงความคิดเห็นและปราศจากความกลัว ความยุติธรรมภายใต้กฎหมายที่เป็นธรรม และความเท่าเทียมในฐานะความเป็นมนุษย์เฉกเช่นเดียวกัน ในอีกทางหนึ่งบทความนี้ชี้ให้เห็นการไม่สามารถปรับตัวได้ของรัฐไทยที่ทำในสิ่งตรงกันข้ามกัน การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นด้วยการสร้างความกลัวและการจับกุมคุมขังถูกใช้เป็นเครื่องมือในการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับการส่งเสียงผ่านการเลือกตั้ง ทั้งหมดจึงนำมาซึ่งการจัดการขบวนการเปลี่ยนแปลงด้วยการสนับสนุนรัฐบาลข้ามชั่วและกำลังนำไปสู่การยุบพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาและคะแนนเสียงจากเจตจำนงค์ของประชาชนมากที่สุด

1. บทนำว่าด้วยแนวคิดปรัชญาการเมืองไร่พรมแดน

นักวิชาการสายปรัชญาการเมืองไร่พรมแดน (Global Political Philosophy) มองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของพลเมืองทั่วทุกมุมโลกที่พร้อมจะก้าวข้ามเส้นเขตแดนไปมาหาสู่กันจนนำมาซึ่งการพยายามเปลี่ยนกรอบศึกษาปรัชญาการเมืองเดิมไปสู่ปรัชญาการเมืองใหม่ที่มีได้ยึดกรอบรัฐชาติ วาระการเรียกร้องของพลเมืองปัจจุบันจึงก้าวกระโดดออกมาจากการเรียกร้องต้องการตามบริบทรัฐชาติไปสู่บริบทความเป็นสากลโลกโลกาภิวัตน์ บทความนี้เห็นด้วยกับกรอบคิดเช่นนี้เนื่องจากการเคลื่อนไหวของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยระหว่างปี ค.ศ. 2020-2023 เป็นเครื่องยืนยันว่า กรอบคิดของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยได้ก้าวข้ามบริบทรัฐชาติไปสู่ความเรียกร้องต้องการตามหลักสากลภายใต้ชุดคุณค่าศีลธรรมสากลตามปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนทั้งในเรื่อง เสรีภาพการแสดงความคิดเห็นและปราศจากความกลัว ความยุติธรรมภายใต้กฎหมายที่เป็นธรรม และความเท่าเทียมในฐานะความเป็นมนุษย์เฉก

เช่นเดียวกัน การปรับตัวให้เข้ากับบริบทโลกสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างตัวตนและการยอมรับรัฐไทยในพื้นที่ระหว่างประเทศทั้งในแง่สังคม เศรษฐกิจและการเมือง รายละเอียดในบทความนี้ต้องการชี้ให้เห็นว่าเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยได้ปรับเปลี่ยนกรอบคิดไปสู่ความสากลตามปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมา หากแต่เป็นรัฐไทยเองที่พยายามทำในสิ่งตรงกันข้าม ข้อสรุปข้างต้นนำมาซึ่งคำถามที่ว่า หนูเปลี่ยนแล้ว ท่านเปลี่ยนหรือยัง? เพื่อตั้งคำถามกับรัฐชาติไทยถึงสถานะการเปลี่ยนแปลงตนให้สอดคล้องกับระเบียบโลกที่เปลี่ยนไป

บทความนี้ผู้เขียนได้รับอิทธิพลมาจากการศึกษางานของ มาธิอัส ริสเซ (Mathias Risse) เรื่อง Global Political Philosophy หรือ “ปรัชญาการเมืองไร้พรมแดน” โดยจุดประกายข้อคิดที่ผู้เขียนนำมาใช้ในการมองปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยช่วงเวลาดังกล่าวคือการที่ริสเซกล่าวว่า ทศวรรษปัจจุบันก่อเกิดคำถามถึงความสัมพันธ์ในหมู่รัฐและปัจเจกบุคคลที่อาศัยอยู่ในดินแดนห่างไกลแตกต่างกัน ทั้งนี้ยังรวมไปถึงการตั้งคำถามเกี่ยวกับรูปแบบพื้นฐานขององค์กรทางการเมือง (basic pattern of political organization) ที่ควรจะเป็นบนพื้นโลกมากกว่าการจำกัดการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับรัฐภายในรัฐชาติเท่านั้น (Risse, 2012, p. 1) ดังนั้น สำหรับผู้เขียนปรัชญาการเมืองไร้พรมแดนเป็นการมองโลกเป็นหนึ่งที่เราซึ่งเขตแดนอันซับซ้อน ปัจเจกบุคคลไม่ว่าจะอยู่ที่ใดถูกมองเป็นสมาชิกของโลกใบเดียวกันหรือปัจจุบันเรียกว่า “พลเมืองโลก” แนวคิดเช่นนี้จะแตกต่างจากปรัชญาการเมืองในอดีตที่ผ่านมาที่เน้นไปที่กิจกรรมที่เกิดขึ้นในขอบเขตรัฐชาติภายใต้ความเป็นพลเมืองของรัฐนั้นๆ

กล่าวได้ว่า ปรัชญาการเมืองไร้พรมแดนพยายามแสดงให้เห็นภาพที่ชัดเจนถึงการที่รัฐชาติต้องเปลี่ยนแปลงตนเองภายใต้โลกไร้พรมแดนเช่นนี้ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้รับการอธิบายด้วยการเริ่มต้นการมองโลกใหม่ที่จากเดิมมนุษย์มักมองโลกหนึ่งใบที่ประกอบไปด้วยรัฐชาติต่างๆ เป็นจำนวนมากโดยมีเส้นเขตแดนเป็นตัวแบ่ง แต่นักวิชาการสายปรัชญาการเมืองไร้พรมแดนมองโลกใบใหม่เป็นโลกที่ไม่มีรัฐชาติอันหลากหลาย แต่ทุกคนล้วนแต่เป็นสมาชิกภาพโลกใบเดียวใบนี้อย่างเท่าเทียมโดยที่ไม่มีซึ่งรัฐบาลโลก อย่างไรก็ตาม งานคิดลักษณะเช่นนี้ก่อนหน้านี้ก็มีให้เห็น เช่น หากกล่าวย้อนหลังไปถึงช่วงต้นศตวรรษที่ 21 งานชิ้นสำคัญที่ผู้เขียนมองว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการใช้อธิบายปรากฏการณ์เช่นนี้คือ One World ของ ปีเตอร์ ซิงเกอร์ (Peter Singer) ชื่อหนังสือบอกได้เป็นอย่างดีถึงมุมมองที่มวลมนุษยชาติที่เปลี่ยนไปเมื่อมองโลกใบเดิม เป็นต้น

ปีเตอร์ ซิงเกอร์ (Peter Singer) อุปมาอุปไมยว่า ห้างสรรพสินค้าในอังกฤษมีผักสดที่ถูกส่งตรงมาจากเคนยา เครื่องบินนำแรงงานผิดกฎหมายมายังปลายทางเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า ธนาคารในนิวยอร์กใช้พนักงานที่นั่นอยู่คนเดียวกระทบยอดบัญชี จะเห็นได้ว่าโลกได้เข้าสู่ความเป็นโลกใบเดียวด้วยพลังของโลกาภิวัตน์อย่างไม่ต้องสงสัย (Singer, 2004, p. 10) โลกแบบนี้ส่งเสริมให้มนุษย์มองเห็นความสำคัญของการร่วมกันบนโลก ซิงเกอร์ยกตัวอย่างการปล่อยของเสียสู่ชั้นบรรยากาศของประเทศอุตสาหกรรมเป็นตัวอย่างให้เห็นถึงสิ่งที่มนุษย์จะต้องเปลี่ยนแปลง การปล่อยของเสียที่หนึ่งนำไปสู่ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ดังนั้น การมองโลกในปัจจุบันจึงต้องมองว่าการกระทำหนึ่งแม้การกระทำนั้นอยู่ในรัฐชาติ ผลการกระทำนั้นไม่ได้เกิดขึ้นแค่ในรัฐชาตินั้นเท่านั้นแต่เกิดขึ้นกับมวล

มนุษยชาติทั่วทุกมุมโลกแม้พวกเขาจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องก็ตาม (Singer, 2004, pp. 1-2) เขามองว่าปัญหาในโลกปัจจุบันมีความซับซ้อนเกินกว่าจะแก้ได้ด้วยตัวรัฐชาติ การแสวงหา “การแก้ปัญหาสากล” (global solution) เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก การสร้างการตัดสินใจร่วมกันภายใต้แนวคิดชุมชนโลก (world community) เพื่อปกป้องรักษาพลเมืองโลกหรือมวลมนุษยชาติเป็นสิ่งที่สำคัญในโลกไร้พรมแดนที่ดำรงอยู่ (Singer, 2004, p. 199)

ความชัดเจนของข้อเสนอการปรับเปลี่ยนตนเองของรัฐชาติข้างต้นได้รับการนำเสนออย่างหนักแน่นผ่านงานของ มาธิอัส ริสเซ (Mathias Risse) ที่อ้างไปเบื้องต้นในตอนต้น โดยริสเซชี้ให้เห็นว่า โลกได้เปลี่ยนไปแล้ว โลกาภิวัตน์เข้ามาทำให้เกิดระเบียบโลกใหม่ที่เป็นเสมือน “ระเบียบโลกสากล” (global order) ระเบียบทางการเมืองและทางเศรษฐกิจจากเดิมที่ถูกก่อร่างภายใต้บริบทรัฐชาติปรับเปลี่ยนไปสู่การก่อร่างสร้างระเบียบทางการเมืองและทางเศรษฐกิจใหม่ที่อิงแอบแนบชิดกับระเบียบโลกสากลนี้ โลกแบ่งแยกแบบรัฐชาติเปลี่ยนไปเป็นโลกที่เชื่อมร้อยเกาะเกี่ยว (interconnected world) แต่ความพิเศษอยู่ตรงที่ โลกใหม่ใบเดิวนี้นี้ไม่มีผู้ปกครองเป็นผู้ถือหางเสือ แต่มีซึ่งสนธิสัญญาและข้อตกลงต่างๆ ที่ยึดบรรทัดฐาน (norm) อันเป็นสากลเป็นพื้นฐาน (Risse, 2012, pp. 1-2) สำหรับผู้เขียนแล้วนักปรัชญาปกติมักเพ่งมองปรากฏการณ์ต่างๆ เพียงแค่ในพื้นที่ขอบเขตรัฐชาติ แต่ปัจจุบันริสเซกำลังเล็งเห็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับเขาแล้วนักปรัชญาควรหันมาสร้างความรู้ทางปรัชญาใหม่ที่สนับสนุนโลกใหม่นี้

นอกจากนั้น มาธิอัส ริสเซ (Mathias Risse) พยายามอธิบายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับโลกปัจจุบันที่ทุกคนต้องเข้ามาปฏิสัมพันธ์กันทั้งในเรื่องสังคม เศรษฐกิจและการเมือง เมื่อเป็นเช่นนั้นสิ่งสำคัญที่สุดคือ การทำให้การปฏิสัมพันธ์นั้นเป็นไปด้วยความยินดีปรีตามากกว่าการขัดแย้งฆ่าฟัน ดังนั้น มวลมนุษยชาติต้องมีบรรทัดฐานสากลบางอย่างที่ยึดถือร่วมกันเป็น “คุณค่าทางศีลธรรมสากล” (universal moral value) การขยายเผยแผ่คุณค่าทางศีลธรรมสากลนี้ปฏิบัติผ่านองค์กรระหว่างประเทศเป็นตัวหลัก หลังจากนั้นพยายามทำให้รัฐชาติต่างๆ เข้าใจและปรับตนเองให้เข้ากับคุณค่าทางศีลธรรมสากลนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขกฎระเบียบ พร้อมกันนั้นในระดับปัจเจกบุคคล สถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการสร้างความเข้าใจศีลธรรมสากลนี้และเผยแผ่ต่อผู้ศึกษาอย่างกว้างขวาง สำหรับริสเซตัวอย่างคุณค่าทางศีลธรรมสากลที่ต้องทำการเผยแผ่หลักอย่างแรกคือ หลักสิทธิมนุษยชน (Human Rights) นั่นเอง (Risse, 2012, pp. 47-51) ทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้เขียนมองเห็นถึงการพยายามเสนอความคิดเพื่อสร้างให้มวลมนุษยชาติสามารถปฏิสัมพันธ์กันอย่างปลอดภัยภายใต้โลกใหม่ อันไร้ซึ่งรัฐบาลโลก รัฐชาติต้องปรับตนเองเป็นผู้สนับสนุนและสร้างพลเมืองให้เป็นพลเมืองโลกภายใต้กรอบคิดคุณค่าทางศีลธรรมสากลนี้ มิใช่การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงและกดขี่พลเมืองภายในรัฐชาติมิให้เปลี่ยนแปลงตนเองไปกับโลกที่เปลี่ยนไป

ดังนั้น เมื่อผู้เขียนศึกษาแนวคิดของ ปีเตอร์ ซิงเกอร์ (Peter Singer) และ มาธิอัส ริสเซ (Mathias Risse) ทำให้ผู้เขียนตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ไม่ว่าเราจะอยู่ที่ใดบนโลก ในบทความหัวข้อ 3.1 การเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทย และ 3.2 การสร้างความเข้าใจการเคลื่อนไหวผ่านสัญลักษณ์สากล แฮร์รี พอตเตอร์, แฮมทาโร่ และ เดอะ ฮังเกอร์เกมส์ จึงเป็นเหตุและผลที่ต่อเนื่องกันกล่าวคือ การเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีนำมาซึ่งการสร้างความรู้

เปลี่ยนแปลงในทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟนและสังคมออนไลน์ ทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้โลกกว้างและแสดงออกถึงความต้องการที่เป็นสากลโดยการใช้สัญลักษณ์ที่เป็นสากลเพื่อสื่อไปถึงมวลมนุษยอีกจำนวนมากนอกเขตรัฐชาติให้รับรู้ถึงความพยายามของพวกเขา กล่าวได้ว่า เยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยพยายามเชื่อมร้อยตนเองให้เข้ากับโลกโดยการใช้สัญลักษณ์ที่เป็นสากลนี้ ทั้งหมดสอดคล้องกับแนวความคิดนักปรัชญาการเมืองสายปรัชญาการเมืองไร้พรมแดนซิงเกอร์และริชเช่ที่พยายามบอกว่าโลกได้เปลี่ยนไปแล้วและทุกคนต้องเปลี่ยนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเยาวชนคนรุ่นใหม่พยายามอย่างเต็มที่เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมไปสู่ความเป็นสากลด้วยการส่งเสริม “ระเบียบโลกสากล” หรือ “การแก้ปัญหาสากล” หรือ “คุณค่าทางศีลธรรมสากล” ที่สัมพันธ์กับประเด็นหลักสากลอย่าง เสรีภาพ ความเท่าเทียม และประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นพลเมืองโลกที่มากกว่าการมองว่าตนเองเป็นสมาชิกรัฐชาติเท่านั้น แต่ในทางกลับกัน ผู้มีอำนาจกลับเลือกที่จะคัดง้างการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นสากลดังกล่าว รัฐไทยพยายามคัดง้างกับปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากเยาวชนคนรุ่นใหม่หรือแม้แต่จากผลการเลือกตั้งทั่วไปที่ผ่านมาของประชาชน ปรากฏการณ์ทางการเมืองหลังเลือกตั้งเป็นหลักฐานยืนยันถึงการพยายามต้านทานการเปลี่ยนแปลง

เพื่อให้การวิเคราะห์เห็นภาพชัดเจน ผู้เขียนใช้การวิเคราะห์และอธิบายภาพการคัดง้างและต่อต้านการเปลี่ยนแปลงของรัฐไทยผ่านการเชื่อมโยงกับคุณค่าทางศีลธรรมสากลอย่าง “หลักสิทธิมนุษยชน” ที่มีจุดกำเนิดจาก ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR) เพียงในอารัมภบทของปฏิญญาสากลสามารถบอกกล่าวถึงหัวใจสำคัญได้ใน 3 ประเด็น ได้แก่ เสรีภาพการแสดงความคิดเห็นและปราศจากความกลัว ความยุติธรรมภายใต้กฎหมายที่เป็นธรรม และ ความเท่าเทียมในฐานะความเป็นมนุษย์เฉกเช่นเดียวกัน (United Nations, 2015, pp. 1-3) โดยหัวใจสำคัญนี้สัมพันธ์โดยตรงต่อการกระทำของรัฐไทยในช่วงเวลาศึกษา รายละเอียดได้รับการนำเสนอในหัวข้อ 3.3 ความไม่สามารถปรับตัวของรัฐไทยสู่ความเป็นสากลภายใต้ชุดความคิดปรัชญาการเมืองไร้พรมแดน

ดังนั้น เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจยิ่งขึ้นผู้เขียนแบ่งประเด็นการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำว่าด้วยแนวคิดปรัชญาการเมืองไร้พรมแดน แสดงถึงที่มา กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ และโครงสร้างการนำเสนอของบทความ ส่วนที่ 2 การแสดงออกทางการเมืองของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยระหว่างปี ค.ศ. 2020-2023 ต้องการชี้ให้เห็นว่าโลกไร้พรมแดนได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในสังคมไทยแล้ว การเคลื่อนไหวทางการเมืองของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยต้องการนำเสนอไปสู่ความเป็นสากลผ่านข้อเรียกร้องและสัญลักษณ์แห่งความเป็นสากลอย่าง แฮร์รี พอตเตอร์, แอมทาโร่ และ เดอะ ยังเกอร์เกมส์ และท้ายที่สุดปฏิเสธไม่ได้ว่าผลการเลือกตั้งทั่วไปเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2023 เป็นผลสะท้อนจากข้อเรียกร้องข้างต้น โดยข้อมูลในส่วนนี้จะใช้เป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์ในส่วนถัดไป ส่วนที่ 3 บทวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และปรัชญาการเมืองไร้พรมแดน การวิเคราะห์ในส่วนนี้แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก 3.1 วิเคราะห์และแสดงให้เห็น

เหตุที่ทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ปัจจุบันเป็นสหายอันซื่อสัตย์กับเทคโนโลยี และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการเคลื่อนไหวทางการเมือง 3.2 วิเคราะห์และแสดงให้เห็นภาพแทนการเชื่อมโยงตนเองกับโลกสากลของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยผ่านสัญลักษณ์สากล สัญลักษณ์สากลสร้างความเข้าใจในหมู่พลเมืองโลกที่มากกว่า และสัญลักษณ์ที่ใช้อาจนำไปสู่การใช้เป็นภาพแทนของการต่อสู้ในแบบเดียวกันในพื้นที่อื่นๆ และ 3.3 วิเคราะห์และแสดงให้เห็นการคั่งงำการเปลี่ยนแปลงของรัฐไทยผ่านบริบททางการเมืองปัจจุบัน ส่วนที่ 4 บทสรุป

2. การแสดงออกทางการเมืองของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยระหว่างปี ค.ศ. 2020-2023

หากถามถึงจุดเริ่มต้นความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในสังคมไทยทศวรรษปัจจุบันที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นสากลอย่างเข้มข้น ผู้เขียนแยกส่วนประวัติศาสตร์การเดินทางของการเปลี่ยนแปลงของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 แฮร์รี่พอตเตอร์ ช่วงที่ 2 แนวร่วมธรรมชาติและการชุมนุม ช่วงที่ 3 ชัยชนะของพรรคก้าวไกลในการเลือกตั้งทั่วไป พฤษภาคม ค.ศ. 2023 มีรายละเอียดแบ่งเป็น 3 หัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 ม็อบแฮร์รี่พอตเตอร์กับกลุ่มมหาชนเพื่อประชาธิปไตยและกลุ่มมอกะเสด

หากกล่าวถึงจุดเริ่มการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยกล่าวได้ว่าสัมพันธ์โดยตรงกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มมหาชนเพื่อประชาธิปไตยและกลุ่มมอกะเสดภายใต้ชื่อที่เรียกกันติดปากว่า “ม็อบแฮร์รี่พอตเตอร์” หรือ “เสกคาถาผู้พิทักษ์ปกป้องประชาธิปไตย” ในวันที่ 3 สิงหาคม ค.ศ. 2020 ณ บริเวณวงเวียนอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย จุดมุ่งหมายและประเด็นสำคัญอยู่ที่เยาวชนคนรุ่นใหม่ผู้จัดต้องการเรียกร้องการมีซึ่งเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยผ่านการแก้รัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตย พวกเขาให้ความเห็นว่า “ถ้าพูดแบบ แฮร์รี่ พอตเตอร์ รัฐธรรมนูญคือฮอร์ครักซ์ (Horcrux) ที่ทำให้รัฐบาลสามารถยังอยู่ในอำนาจต่อไป ย้อนกลับไปสมัยรัฐธรรมนูญปี 50 ที่มีวลี “รับไปก่อน แก่ทีหลัง” แต่กลายเป็นว่าไม่มีใครอธิบายว่ากระบวนการแก้ยากขนาดไหน” (Springnews, 2020) สำหรับเยาวชนคนรุ่นใหม่กลุ่มนี้มองเห็นถึงการรื้อโครงสร้างทางสังคมผ่านรัฐธรรมนูญอันมีจิตสำนึกของเสรีภาพและประชาธิปไตยเป็นสำคัญ

สถาบันพระปกเกล้าวิเคราะห์ถึงปรากฏการณ์ม็อบแฮร์รี่พอตเตอร์ไว้อย่างน่าสนใจโดยชี้ให้เห็นว่า ม็อบแฮร์รี่พอตเตอร์ถูกจัดขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์เชื่อมโยงเข้ากับสถานการณ์ทางการเมืองไทยและการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาล โดย แฮร์รี่ พอตเตอร์ นั้นมีความสอดคล้องกับสังคมไทยและมีสัญลักษณ์การต่อสู้กับอำนาจมืดที่มองไม่เห็น เช่น การกล่าวถึงการต่อสู้ระหว่างฝ่ายแสงสว่างกับฝ่ายมืด ซึ่งสื่อถึงฝ่ายรัฐ การแทนภาพผู้ชุมนุมหรือฝ่ายต่อต้านรัฐบาลเป็นตัวละครพ่อมดแม่มดวัยหนุ่มสาวซึ่งเป็นฝ่ายตัวละครหลักของวรรณกรรมรวมไปถึงการเชื่อมโยงสถาบันกษัตริย์และเครือข่ายเข้ากับความเป็น “คนที่คุณ

ก็รู้ว่าใคร” หรือ “ลอร์ดโวลเดอมอร์” ซึ่งเป็นศัตรูกับตัวละครหลักตามเนื้อเรื่อง เป็นต้น (King Prajadhipok's Institute, n.d.)

ความเคลื่อนไหวที่อาศัยภาพยนตร์หรือวรรณกรรมอันเลื่องชื่อเบื้องหน้าแฝงเร้นไปด้วยความคาดหวังที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมที่เหลื่อมล้ำภายใต้มือของผู้มีอำนาจมหาศาลจำนวนน้อยสำหรับตัวละครอย่าง แฮร์รี่ พอตเตอร์ ได้รับการแสดงโดย อานนท์ นำภา ผู้ซึ่งทำลายกรอบประเพณีการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีของไทยที่มักจะต้องยกเว้นเป็นกรณีพิเศษ อานนท์นำเสนอปัญหาอย่างสุภาพต่อปัญหาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่ไม่ได้อิงหลักการความเป็นสากลอย่างประเทศพัฒนาแล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่บรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญ ได้แก่ ประเด็นการรับสั่งให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในประเด็นพระราชอำนาจในการวินิจฉัยเมื่อเกิดเหตุวิกฤตและการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ภายหลังการประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ ประเด็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จากสถานะเป็นสาธารณสมบัติให้มาอยู่ภายใต้การบริหารจัดการโดยพระมหากษัตริย์ เป็นต้น (King Prajadhipok's Institute, n.d.)

2.2 แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมกับข้อเสนอการปฏิรูปโครงสร้างสังคมไทย

การเคลื่อนไหวของเยาวชนคนรุ่นใหม่ในสังคมไทยมาถึงจุดเปลี่ยนสำคัญในวันที่ 10 สิงหาคม ค.ศ. 2020 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เยาวชนคนรุ่นใหม่อย่าง ปณัสยา สิทธิจิรวัฒนกุล สร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่สังคมไทยอีกครั้งต่อจาก อานนท์ นำภา การชุมนุมสร้างข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของสังคมไทยอย่างไม่เคยมีมาก่อนโดยเฉพาะประเด็นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ปณัสยามีจุดหมายมั่นต่ออนาคตของสังคมเฉกเช่นเยาวชนคนรุ่นใหม่ทั่วโลกที่ต้องการสังคมประชาธิปไตยที่ทุกคนอยู่อย่างเท่าเทียม มีซึ่งเสรีภาพ และความยุติธรรม และหากเป็นสังคมที่โครงสร้างมีสถาบันพระมหากษัตริย์ การแยกสถาบันพระมหากษัตริย์ออกจากการเมืองเป็นสิ่งที่สังคมไทยพึงมี

ปณัสยา สิทธิจิรวัฒนกุล เห็นถึงปัญหาบางประการของการละเลยหลักการข้างต้น เธอพยายามชี้ให้เห็นว่าการรัฐประหารที่ผ่านมาได้นำมาซึ่งการมีผู้ปกครองที่ไม่ได้มาจากประชาชน พร้อมกับสนับสนุนความเห็นของ อานนท์ นำภา ในประเด็นที่กล่าวไปเมื่อต้นเดือนที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นการรับสั่งแก้ไขรัฐธรรมนูญหลังการทำประชามติ หรือ ประเด็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และท้ายที่สุดนำมาซึ่งการเสนอ “ประกาศกลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม ฉบับที่ 1” ระบุข้อเรียกร้อง 10 ข้อที่สัมพันธ์โดยตรงต่อสถานะของสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น ยกเลิกมาตรา 6 ของรัฐธรรมนูญที่ว่าผู้ใดจะกล่าวฟ้องร้องกษัตริย์มิได้ ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 ยกเลิก พ.ร.บ.จัดระเบียบทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เป็นต้น (BBC Thai, 2020a)

หลังจากวันที่ 10 สิงหาคมระบอบโครงสร้างการเมืองไทยได้รับการกระตุ้นเตือนเพื่อให้เปลี่ยนผ่านไปสู่ความเป็นสากลอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ต่อสังคม เช่น ในวันที่ 16 กันยายน ค.ศ. 2020 เบญจา แสงจันทร์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล ตั้งข้อสังเกตผ่านการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่าง พ.ร.บ. งบประมาณ หรือ ประเด็นการจัดทำงบประมาณซ้ำซ้อนกับงบประมาณของหน่วยราชการในพระองค์ เป็นต้น (BBC Thai, 2020b) ทำให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่า สังคมไทยนับตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม ข้อเรียกร้องของ “แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม” คือ ปรากฏการณ์สำคัญเพราะเป็นการ ขยับเพดานการวิพากษ์วิจารณ์โครงสร้างทางการเมืองไทยไปไกลกว่าเดิม หรืออาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า เพดานการวิพากษ์วิจารณ์ของสังคมถูกขยับไปไกลมากกว่าหยุดอยู่แค่ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา และรัฐบาลในขณะนั้น (Thairath, 2022)

ราวกลางเดือนกันยายน ค.ศ. 2020 บทสัมภาษณ์ ปณิศา สิทธิจิรวัฒนกุล, ทัดเทพ เรืองประไพกิจเสรี และ ธัญญ์ เจริญกุล (The101.World, 2020) หากแกะรอยจะเห็นเค้าลางภาพแทนการเปลี่ยนแปลงทางความคิดของเยาวชนคนรุ่นใหม่ภายใต้บริบทการเคลื่อนไหวทางการเมืองช่วงดังกล่าว เป็นอย่างดี โดยปณิศาเน้นถึงข้อสำคัญที่เป็นใจกลางข้อเสนอม 10 ข้อของกลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมที่ไม่สามารถโอนอ่อนผ่อนตามได้คือ ระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงเท่ากับว่า พวกเขาให้ความสำคัญกับหลักการที่สมเหตุสมผล และเป็นสากลมาเป็นอันดับแรกโดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) โดยความปรารถนาเหล่านี้มาจากการศึกษาหาความรู้ที่เชื่อมโยงกับงานวิชาการในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งมีความเป็นสากลดังคำให้สัมภาษณ์ปณิศาที่ว่า

“.....ส่วนใหญ่ได้อิทธิพลมาจากข้อเสนอของอาจารย์สมศักดิ์ อีกส่วนมาจากการที่เรา ถกและคุยกันเองมาตลอด หนูอยากจะทำให้ว่า ไม่ใช่เราไปลอกข้อเสนอของอาจารย์ สมศักดิ์มาเฉยๆ เพราะเราอ่านงานวิชาการกันจริงจัง มีการ คิด ถกเถียง และ วิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นต่างๆ เยอะมาก”

การให้สัมภาษณ์ข้างต้นก็เป็นไปในทิศทางเดียวกับความคิดของ ทัดเทพ เรืองประไพกิจเสรี กลุ่มเยาวชนปลดแอก หรือ กลุ่มประชาชนปลดแอก พวกเขาเน้นย้ำจุดสำคัญในความคาดหวังหรือที่พวกเขาใช้คำว่า “1 ความฝัน” ที่อยากเห็นประเทศไทยมีระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์อยู่ใต้รัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง โดยตอนหนึ่งทัดเทพกล่าวว่า

“..... หวังดีต่อประเทศชาติบ้านเมือง หวังดีต่อประชาธิปไตย เราต้องทำความเข้าใจ ต้องวางอคติลงแล้วคุยกันด้วยเหตุด้วยผลว่าบ้านเมืองเราก้าวมาถึงทุกวันนี้มัน ผิดปกติมากๆ เราต้องการให้เป็นปกติตามครรลองประชาธิปไตย.....”

ในกรณีของกลุ่มนักเรียนเลว ธัญญ์ เจริญกุล ให้ความเห็นไว้อย่างน่าสนใจในหลักการประชาธิปไตยซึ่งควรส่งเสริมให้เกิดในเพื่อที่วิชาการโดยเฉพาะในโรงเรียน ธัญญ์เน้นเรื่องนโยบายการศึกษาในระดับชาติที่ต้องสอดคล้องกับบริบทประชาธิปไตยคือ เคารพความแตกต่างหลากหลาย

ยอมรับความเป็นมนุษย์ระหว่างกัน ดังนั้น สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ในสังคมขึ้นอยู่กับการบ่มเพาะชีวิตจิตใจในสถาบันการศึกษาเป็นสำคัญ พวกเขาฝันอยากเห็นระบบการศึกษาที่ดีขึ้นพร้อมๆ กับประเทศที่เป็นประชาธิปไตย นอกจากนั้นอีกหนึ่งสิ่งที่เราเริ่มเห็นพลังจากพวกเขาคือ การใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นสิ่งประสานความเข้าใจระหว่างรุ่นและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมถูกปิดปากมัดมือ ตีตบ้ายเชื่อเชิญให้คนเข้ามาเหยียบกรรไกรเพื่อตัดผมลงโทษเธอกลางย่านศูนย์การค้าสยามกลายเป็นกระแสในโลกออนไลน์ เป็นต้น

จากการเคลื่อนไหวของทั้งแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมและกลุ่มนักเรียนเลวจะเห็นค้ำกลางการพยายามเปลี่ยนแปลงสังคมเชิงโครงสร้าง กลุ่มนักเรียนเลวสะท้อนปัญหาสังคมไทยผ่านพื้นที่ขนาดเล็กอย่างโรงเรียน เช่น การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็น การละเมิดสิทธิในร่างกาย การปกครองแบบชั้นชั้น เป็นต้น การเคลื่อนไหวของพวกเขาในทางหนึ่งก็ได้รับการสนับสนุนโดยเฉพาะจากเยาวชนด้วยกัน แต่อีกทางหนึ่งก็ได้รับการกดดันจากผู้มีอำนาจ ดังนั้น การเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเลวจึงไม่ต่างจากการเคลื่อนไหวของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมเพราะพวกเขาต่างตั้งคำถามกับผู้ที่มีอำนาจทั้งสิ้น ภาพการเคลื่อนไหวและการได้รับการกดดันตอบโต้จากผู้มีอำนาจของกลุ่มนักเรียนเลวในโรงเรียนจึงเป็นภาพเดียวกับภาพการเคลื่อนไหวและได้รับการกดดันตอบโต้จากผู้มีอำนาจของกลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม

2.3 การเลือกตั้งทั่วไปกับความผันการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไปสู่ความเป็นสากล

หลังจากผลการเลือกตั้งทั่วไปของไทยพฤษภาคม ค.ศ. 2023 ปรากฏให้เห็นหลังปิดหีบอย่างไม่เป็นทางการ คำกล่าวของ สรกล อดุลยานนท์ (THE STANDARD, 2023) ด้านล่างแผ่ขยายไปอย่างรวดเร็วในสื่อสังคมออนไลน์โดยเฉพาะ TikTok เนื่องจากเป็นคำกล่าวปิดท้ายรายการรายงานผลการเลือกตั้งทั่วไป เป็นคำกล่าวที่สันแต่สะท้อนให้เห็นถึงการสันสะเทือนครั้งใหญ่ต่อระบบโครงสร้างการเมืองไทยที่สังคมต้องการเห็น ไม่มีผู้ใดคาดคิดว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมาพรรคที่หาเสียงด้วยการยึดแนวทางเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมจะสามารถชนะพรรคการเมืองที่ยึดแนวทางการกระตุ้นเศรษฐกิจและประชานิยมได้ เพราะการนำเสนอการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมจะเป็นอะไรที่เพื่อฝันสำหรับนักวิเคราะห์การเมืองและผู้คนทั่วไป

“.....ปรากฏการณ์ของก้าวไกลคือ ปรากฏการณ์ที่ผมเชื่อว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงการเมืองครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์การเมืองไทย เวลาการเปลี่ยนแปลงอย่างนี้เกิดขึ้นผมนึกถึงคำคำหนึ่งที่บอกว่า เวลาที่เราเห็นใครเด่นระบำที่กลางถนน เขาบ้า? หรือว่า เราไม่ได้ยินเสียงดนตรี? ผมว่าการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ถ้าเราได้ยินเสียงดนตรีแห่งการเปลี่ยนแปลง เราจะเข้าใจสังคมไทยมากขึ้นและสังคมไทยน่าจะต้องเคารพ เคารพเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนว่าเขาตัดสินใจแบบนี้และเสียงดนตรีได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว.....”

ในช่วงโค้งสุดท้ายการหาเสียงเลือกตั้ง การขึ้นเวทีเพื่อประชันวิสัยทัศน์คำถามหลักที่เกือบทุกเวทีมี 2 คำถามด้วยกัน ได้แก่ พรรคของคุณจะจับมือกับพรรครัฐบาลเดิมหรือไม่? และ พรรคของคุณจะแก้ไข/ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 หรือไม่? แน่นอนว่า คำถามแรกดูจะเป็นสิ่งที่ธรรมดาสำหรับการเลือกตั้งทั่วโลกที่มักจะมี 2 ขั้วอำนาจทางการเมืองแย่งชิงพื้นที่เพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียงของตน หากแต่สิ่งที่มหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นคือคำถามที่ 2 ซึ่งแต่เดิมไม่สามารถมีพื้นที่ในการหาเสียงได้

กล่าวให้ลึกหากพิจารณานโยบายการใช้หาเสียงของพรรคที่ได้คะแนนเสียงมาเป็นอันดับ 1 อย่างที่ไม่มีใครคาดคิดทั้งในแง่ของจำนวนที่นั่งในสภาและคะแนนนิยมอย่างพรรคก้าวไกลที่สถาปนา 9 เสนอนโยบายสำหรับการรณรงค์ ได้แก่ ประชาธิปไตยเต็มใบ สวัสดิการครบวงจร จังหวัดจัดการตนเอง ราชการเพื่อราษฎร ปฏิวัติการศึกษา เกษตรไทยก้าวหน้า สิ่งแวดล้อมยั่งยืน สุขภาพดี ทั้งกาย-ใจ และ เศรษฐกิจโตเพื่อทุกคน โดยผู้เขียนมองว่า เส้าที่ 1 ประชาธิปไตยเต็มใบเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นความพยายามนำเสนอการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่อิงแอบอยู่กับความเป็นสากลมากที่สุด เช่น แก้ไขมาตรา 112 แก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อเสรีภาพในการแสดงออก กองทัพอยู่ใต้รัฐบาลพลเรือน เอาทหารออกจากการเมือง เป็นต้น (Move Forward Party, 2023) นโยบายที่ยกตัวอย่างก่อนหน้านี้ในช่วงก่อนเลือกตั้งได้รับการวิพากษ์จากพรรคการเมืองคู่แข่งและผู้สนับสนุนของพวกเขาเป็นอย่างมาก กล่าวกันว่า การใช้นโยบายเหล่านี้หาเสียงนำหน้าจะนำไปสู่ความฟ่ายแพ้และเสียคะแนนเสียงของพรรคก้าวไกลโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนหัวเมืองใหญ่ที่แต่เดิมเป็นผู้สนับสนุนพรรคการเมืองรัฐบาลเดิมมาก่อนอย่างแข็งขัน

ผลการเลือกตั้งทั่วไปนำมาซึ่งชัยชนะของพรรคชั่วคราวข้ามรัฐบาลเดิมโดยพรรคก้าวไกลและพรรคเพื่อไทยที่มีเสียงรวมกันเกือบ 300 ที่นั่งในสภาล่าง ในที่นี้พรรคที่มีคะแนนเสียงเป็นอันดับ 1 พรรคก้าวไกล และอันดับ 2 พรรคเพื่อไทย เป็นกรณีศึกษาที่ดีที่สุดที่ทำให้เราเห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางความคิดของประชาชนในสังคมไทย ผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ 25 พฤษภาคม ค.ศ. 2023 ผู้มาใช้สิทธิในแบบบัญชีรายชื่อราว 39.5 ล้านคน พรรคก้าวไกลได้คะแนนเสียงราว 14.4 ล้านเสียง และพรรคเพื่อไทยราว 10.9 ล้านเสียง รวมกันได้ราว 25.3 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 64 โดยประมาณ (Office of the Election Commission of Thailand, 2023) ที่สำคัญหากพิจารณาถึงประเด็นอันแหลมคมในตอนหาเสียงยังสะท้อนให้เห็นสังคมได้เปลี่ยนแปลงคุณค่าในทางความคิดไปสู่ความเป็นสากลแล้วไม่มากนัก

อย่างไรก็ตาม การพยายามจัดตั้งรัฐบาลของพรรคก้าวไกลก็ประสบปัญหาเมื่อต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญที่ให้สมาชิกวุฒิสภาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการจัดตั้งรัฐบาล ราวกลางเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2023 พรรคก้าวไกลประกาศร่วมกับ 5 พรรคการเมืองจัดตั้งรัฐบาล ได้แก่ พรรคเพื่อไทย พรรคประชาชาติ พรรคไทยสร้างไทย พรรคเสรีรวมไทย และพรรคเป็นธรรม ซึ่งคาดว่าจะรวมเสียงในสภาล่างได้ราว 309 พร้อมกับประกาศการลงนามข้อตกลงร่วมในการกิจที่จะทำร่วมกันตลอดการเป็นรัฐบาล (ThaiPublica, 2023) อย่างไรก็ตาม ความพยายามทั้งหมดไม่สำเร็จผลเมื่อพรรคก้าวไกลไม่สามารถหาเสียงสนับสนุนจากสมาชิกวุฒิสภาได้จึงเป็นที่มาของการจัดตั้งรัฐบาล

ของพรรคเพื่อไทย โดยราวปลายเดือนสิงหาคมปีเดียวกันพรรคเพื่อไทยประกาศจัดตั้งรัฐบาลผสมที่ได้พรรคสนับสนุนหลัก 3 พรรครัฐบาลเดิม ได้แก่ พรรคพลังประชารัฐ พรรครวมไทยสร้างชาติ และพรรคภูมิใจไทย จัดตั้งรัฐบาลที่ได้รับการขนานนามว่า “รัฐบาลข้ามชั่ว” ซึ่งในประเด็นนี้จะนำไปวิเคราะห์ในส่วนถัดไป (Thai PBS, 2023)

3. บทวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และปรัชญาการเมืองไร้พรมแดน

ในส่วนนี้จะนำบริบทที่กล่าวไปในส่วนที่ 2 มาวิเคราะห์ผ่านแนวคิดและทฤษฎีเพื่อแสดงให้เห็นถึงสาเหตุที่ทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นสากล สำหรับแนวคิดและทฤษฎีหลักที่ใช้ ได้แก่ ปรัชญาการเมืองไร้พรมแดน การนำเสนอการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 3.1 การเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทย วิเคราะห์และแสดงให้เห็นเหตุที่ทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ปัจจุบันเป็นสหายอันซื่อสัตย์กับเทคโนโลยี เยาวชนคนรุ่นใหม่ทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นส่วนหนึ่งแบบแยกไม่ออกกับอินเทอร์เน็ตและสมาร์ทโฟนซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการเคลื่อนไหวของเยาวชนคนรุ่นใหม่ 3.2 การสร้างความเข้าใจการเคลื่อนไหวผ่านสัญลักษณ์สากล แฮรรีพอตเตอร์, แฮมทาโร่ และ เดอะ ฮังเกอร์เกมส์ วิเคราะห์และแสดงให้เห็นภาพแทนการเชื่อมร้อยตนเองกับโลกสากลของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยผ่านสัญลักษณ์สากล สัญลักษณ์สากลสร้างความเข้าใจในหมู่พลเมืองโลกที่มากกว่า และสัญลักษณ์ที่ใช้อาจนำไปสู่การใช้เป็นภาพแทนของการต่อสู้ในแบบเดียวกันในพื้นที่อื่นๆ และ 3.3 ความไม่สามารถปรับตัวของรัฐไทยสู่ความเป็นสากลภายใต้ชุดความคิดปรัชญาการเมืองไร้พรมแดน วิเคราะห์และแสดงให้เห็นการคัดง้างการเปลี่ยนแปลงของรัฐไทยผ่านบริบททางการเมืองปัจจุบัน รัฐบาลข้ามชั่วเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่ารัฐไทยไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับโลกที่เปลี่ยนไปได้

3.1 การเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทย

คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟน และสังคมออนไลน์เป็นจุดตัดสำคัญที่ทำให้ตัวตนของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยที่เคลื่อนไหวอยู่ในช่วงปี ค.ศ. 2020 หากกำหนดว่าเยาวชนคนรุ่นใหม่มีช่วงอายุระหว่าง 15-25 ปี ณ เวลาดังกล่าวพวกเขาจะเกิดในช่วงปี ค.ศ. 1995-2005 ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวสัมพันธ์โดยตรงกับประวัติศาสตร์พัฒนาการของคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสมาร์ทโฟน เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้เติบโตบนเส้นทางอันกลมเกลียวไปพร้อมกันกับเทคโนโลยีอันล้ำสมัยที่กล่าวไปข้างต้น ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยพัฒนาการช่วงที่ 1 ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 ราวทศวรรษที่ 1945 เป็นต้นมาซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวอาจจะไม่ใช่คอมพิวเตอร์ในแง่ความหมายปัจจุบันหากแต่เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยไขความลับรหัสต่างๆ ที่ใช้ระหว่างการสงครามซึ่งเครื่องมือค่านวนดังกล่าวเรียกว่า โคลอสซัส (Colossus) ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาคอมพิวเตอร์ได้พัฒนามาจนถึงรุ่นปัจจุบันคือรุ่นที่ 5 ที่เริ่มพัฒนามาตั้งแต่ทศวรรษที่

1990 คอมพิวเตอร์เป็นที่มีของระบบหน่วยประมวลผลกลางที่เรียกว่า Central Processing Unit หรือ CPU (Ziavras, 2002, p. 7, 15 ; Campbell-Kelly, 2009, p. 69)

การขยายตัวของคอมพิวเตอร์มากขึ้นในทศวรรษที่ 2000 เมื่อ IBM พัฒนาสมรรถนะคอมพิวเตอร์ให้สามารถมีการเก็บข้อมูลได้เป็นจำนวนมากและในทางกลับกันทำให้ขนาดอุปกรณ์เล็กลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะและคอมพิวเตอร์พกพา (notebook computers) ทั้งนี้คอมพิวเตอร์ได้ถูกใช้ทั้งเก็บข้อมูลทั่วไป รูปภาพ เสียง เมื่อเป็นเช่นนั้นสิ่งที่ตามมาคือการพยายามแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ใช้ (interchange of information) ในช่วงเวลาเดียวกันจึงเป็นที่มาของการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อทำให้สนองต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันระหว่างผู้ใช้คอมพิวเตอร์ จุดเริ่มของ ทิม เบอร์เนิร์ส-ลี (Tim Berners-Lee) ที่พัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อแลกเปลี่ยนผลงานวิจัยนำมาสู่การมีซึ่ง World Wide Web หรือ WWW ที่ใช้ในโลกรปัจจุบัน (Ziavras, 2002, p. 16) จากพัฒนาการข้างต้นนำมาสู่ยุคที่เรียกว่า Web 2.0 ซึ่งเกิดราว ค.ศ. 2000-2003 โดยลักษณะสำคัญของยุคนี้คือ การให้ผู้ใช้เข้าถึงเอกสารผ่านเว็บไซต์ได้อย่างง่าย และพัฒนามาเป็น Google Search Engine ที่ได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบัน (Naughton, 2016, pp. 16-17)

สำหรับประเทศไทย พัฒนาการข้างต้นได้เข้ามาสู่ในประเทศอย่างเป็นรูปธรรมผ่าน นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ หรือ IT 2000 แผนนโยบายฉบับแรกนี้เน้นไปที่การพยายามขับเคลื่อนภารกิจหลัก 3 ประเด็น ได้แก่ ภารกิจที่ 1 การลงทุนในโครงสร้างสารสนเทศ เพื่อจุดพลังความสามารถของมนุษย์และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน, ภารกิจที่ 2 การลงทุนพัฒนาคุณภาพพลเมือง ได้แก่ การสร้างพลเมืองที่อ่านออกเขียนได้และบุคลากรที่มีทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างพอเพียง และภารกิจที่ 3 ลงทุนเพื่อการบริหารและบริการภาครัฐที่ดี (National Information Technology Committee Secretariat (NITC), 1996, pp. 10-15) จากจุดนี้จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยก็พยายามเปลี่ยนผ่านด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกไม่มากนักน้อย

วิเคราะห์จากเอกสารของ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ข้างต้นชี้ให้เห็นแผนพัฒนา 5 ปี (ค.ศ. 1996-2000) ได้แก่ ประการแรก ภาครัฐเน้นไปที่การขยายสายโทรศัพท์ไปยังพื้นที่ห่างไกลระดับตำบลโดยมีเป้าหมายอยู่ที่ไม่ต่ำกว่า 12,000 ตำบล หากกล่าวอย่างง่ายรัฐบาลพยายามให้ทุกหมู่บ้านมีตู้โทรศัพท์สาธารณะหมู่บ้านละ 1 ตู้ (National Information Technology Committee Secretariat (NITC), 1996, pp. 40-42) ประการที่ 2 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยประการนี้ผู้เขียนมองว่าเป็นพัฒนาการที่สำคัญ จุดเน้นอยู่ที่การส่งเสริมอาจารย์ ครู นักศึกษา นักเรียน ประชาชน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาหาความรู้ สถาบันการศึกษาทุกภาคส่วนต้องส่งเสริมพัฒนาทักษะให้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการใช้เครื่องมือต่างๆ เป้าหมายอยู่ที่การส่งเสริมให้โรงเรียนทุกแห่งมีคอมพิวเตอร์อัตราส่วน 1 เครื่องต่อ 40-80 คน และพัฒนาระบบเครือข่ายสัญญาณเพื่อรองรับการใช้งานคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ นอกจากอาจารย์ ครู นักศึกษา นักเรียน ประชาชนจะมีทักษะการใช้งานเทคโนโลยีดังกล่าวแล้ว ภาครัฐพยายามอย่างยิ่งที่จะเปลี่ยนช่องทางการส่งข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายแบบใหม่ (National Information Technology Committee Secretariat (NITC), 1996, pp. 43-45)

ผลจากนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ หรือ IT 2000 ได้ขยายเครือข่ายโทรศัพท์ไปราว 3,500 ตำบล ในส่วนของสถานศึกษา สิ้นปี ค.ศ. 1998 โรงเรียนเกือบทุกแห่งมีคอมพิวเตอร์อัตราส่วน 1 เครื่องต่อ 53-84 คน ซึ่งใกล้เคียงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ก่อนหน้านี้ เมื่อสิ้นสุดแผนราวปี ค.ศ. 2000 โรงเรียนกว่า 2000 โรงเรียนเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านโครงการ SchoolNet ของภาครัฐ จัดตั้งโครงการ KULU ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ โครงการการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (กศน.) (National Information Technology Committee Secretariat (NITC), 2001, pp. 19-21) ต่อเนื่องกันกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2001-2010 ของประเทศไทย ได้รับการจัดทำขึ้นเพื่อสานต่อจากฉบับแรกให้ต่อเนื่องโดยมีเป้าหมายสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ เสริมสร้างทุนมนุษย์ (build human capital), ส่งเสริมนวัตกรรม (promote innovation) และ ความเข้มแข็งทางข้อมูลข่าวสาร สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและอุตสาหกรรม (strengthen information, infrastructure and industry) โดยเป้าหมายทั้งหมดได้รับการพัฒนาโดยอาศัยความรู้เป็นสำคัญ (knowledge base economy) จากนโยบายดังกล่าวมานำมาซึ่งประเทศไทยพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองโดยใช้เทคโนโลยีเป็นสำคัญ นำมาซึ่งคำว่า Electronic Government หรือ E- Government ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายจากอดีตจนถึงปัจจุบัน (National Information Technology Committee Secretariat (NITC), 2002, p. 17, 39)

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างอีกกรณีถึงการพยายามปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาคประชาชน โดยในระยะเวลาไล่เรียงกันสิ่งที่ยืนยันถึงความจำเป็นของอุปกรณ์อย่างคอมพิวเตอร์ นโยบายเงินกู้เพื่อซื้อคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ให้แก่บุคลากรเป็นสิ่งที่ยืนยันถึงความจำเป็นเพื่อการเปลี่ยนแปลง ยกตัวอย่างมหาวิทยาลัยรามคำแหงเมื่อศึกษาถึง คู่มือการปฏิบัติงาน เรื่องสวัสดิการเงินกู้มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ตั้งแต่ราวปี ค.ศ. 1994 เป็นต้นมาการให้สวัสดิการแก่บุคลากรเพื่อซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นความจำเป็นโดยให้วงเงินกู้ต่อคนสูงถึง 35,000 บาทต่อราย เป็นต้น (Office of the President, Ramkhamhaeng University, 2015, pp. 51-56 and pp. 63-67)

พัฒนาการช่วงที่ 2 การก้าวกระโดดที่เปลี่ยนโลกเกิดขึ้นราวปี ค.ศ. 2007 ที่เกิดโทรศัพท์มือถือหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ซึ่งทำให้โทรศัพท์มือถือกลายเป็นสมาร์ตโฟน การพัฒนาเครื่องมือต่างๆ ที่สามารถใช้บนสมาร์ตโฟนจึงเป็นสิ่งที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องมือที่ทำได้มากกว่าการพูดคุยกันดังเช่นโทรศัพท์เคลื่อนที่ ดังนั้น ในปี ค.ศ. 2003, 2004 และ 2006 มีการพัฒนาเครื่องมือเพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ใช้อย่าง LinkedIn, Facebook และ Twitter ตามลำดับ ทั้งหมดถูกเรียกว่า สื่อสังคมออนไลน์ หรือ Social Media สื่อสังคมออนไลน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเฟสบุ๊กในช่วงหนึ่งได้รับการมองว่าเป็นนวัตกรรมใหม่ที่แตกต่างจนได้รับการขนานนามว่า Permissionless Innovation หรือ นวัตกรรมอันไร้ขีดจำกัด (Naughton, 2016, pp. 17-18)

นับตั้งแต่อินเทอร์เน็ตพัฒนาความเร็วและโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือสมาร์ตโฟนพัฒนาระบบเป็นแบบ 3G ราวปี ค.ศ. 2004 เป็นต้นมาผู้ใช้สามารถที่จะส่งข้อมูล ภาพ เสียง วิดีโอ หรือแม้แต่การลงข้อมูลก็สามารถทำได้อย่างสะดวกสบาย รวดเร็ว และยังสามารถที่จะผลิตเนื้อหาพร้อมกับการนำเสนอจากที่แห่งใดก็ได้ในโลก (Sah, 2017, pp. 1213-1214) พัฒนาการดังกล่าวคู่ขนานไปกับพัฒนาการการเติบโตของเยาวชนคนรุ่นใหม่ปัจจุบันที่เกิดและเติบโต เพราะทั้งคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตกับเยาวชนคนรุ่น

ใหม่ต่างมีจุดเริ่มต้นและเติบโตมาในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 จนถึงต้นศตวรรษที่ 21 เช่นเดียวกันอย่างไม่ต้องสงสัย นำมาซึ่งการทำให้ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นกำหนดตัวตนของพวกเขาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการดำเนินชีวิตและการทำงาน คงไม่เกินจริงในโลกปัจจุบันที่จะกล่าวว่ามนุษย์ไม่สามารถขาดซึ่งคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสมาร์ทโฟนได้โดยมีคำกล่าวติดตลกที่ว่า บนหน้าจอสมาร์ทโฟนของพวกเขาเต็มไปด้วยแอปพลิเคชันจำนวนมากเพื่อเสริมคุณค่าแก่ชีวิตตนเองโดยเฉพาะการซื้อขายสินค้าและธุรกรรมทางการเงิน (Hearnden, 2012, pp. 44-45)

สำหรับประเทศไทย คำร่างที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงช่วงเวลานี้อาจเห็นได้จากนโยบายภาครัฐที่ต้องการสร้างเยาวชนไทยให้เปลี่ยนแปลงตามทันโลก จากเดิมการเรียนการสอนในช่วงแรกใช้เครื่องมืออย่างคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะและคอมพิวเตอร์พกพากลับกลายมาเป็นการสนับสนุนนโยบาย หนึ่งนักเรียน หนึ่งแท็บเล็ต หรือ One Tablet PC Per Child หรือกล่าวโดยง่ายว่านโยบายแจกแท็บเล็ตแก่นักเรียนนั่นเอง นโยบายดังกล่าวได้รับการการแถลงผ่านสภาโดยรัฐบาลขณะนั้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนและครูเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงของโลกด้วยการศึกษาและการเรียนการสอนโดยใช้แท็บเล็ตเป็นสื่อกลางเน้นไปที่กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นสำคัญ (Minister of Education, Thailand, 2012) แม้ว่าโครงการดังกล่าวจะได้รับการวิพากษ์อย่างกว้างขวางในทางสาธารณะโดยเฉพาะเรื่องงบประมาณและการใช้แท็บเล็ตผิดวัตถุประสงค์ สุดท้ายโครงการดำเนินการได้ถึงระดับหนึ่งก็ได้รับการยกเลิกโดยรัฐบาลรัฐประหารราวปี ค.ศ. 2014 โดยให้เหตุผลว่า นักเรียนทุกคนไม่จำเป็นต้องได้รับแจกแท็บเล็ตเป็นของตัวเอง แท็บเล็ตไม่เหมาะไม่ควรที่นำมาสอนตลอดเวลา แท็บเล็ตมีขนาดเล็กทำให้นักเรียนทำให้มีปัญหาด้านสายตา และ แท็บเล็ตเป็นครุภัณฑ์ของโรงเรียนไม่เหมาะสมที่ไปมอบให้นักเรียนเป็นของส่วนตัวได้ (PPTV Online, 2023)

แม้ว่าโครงการ One Tablet PC Per Child จะไม่ประสบผลสำเร็จด้วยเหตุผลหลากหลาย แต่ถ้าเรามองย้อนกลับไปในสถานการณ์โรคระบาดอย่าง COVID 2019 การใช้สื่อกลางอย่างแท็บเล็ตเพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพดูจะเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผล หรือ หากเราพิจารณาการเข้ารับสมัครเรียนของมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนในประเทศไทยจำนวนมากใช้นโยบายแจกแท็บเล็ตเป็นเครื่องจูงใจกันอย่างกว้างขวาง และในปัจจุบัน การใช้แท็บเล็ตเพื่อการเรียนของนักเรียน นิสิต และนักศึกษาก็เป็นสิ่งที่เห็นได้ทั่วไป หากได้น้อยมากที่พวกเขาจะใช้สมุดและดินสopakกาในการจดบันทึกความรู้ในชั้นเรียน ดังนั้น นโยบาย One Tablet PC Per Child จึงเป็นเครื่องยืนยันถึงความพยายามเปลี่ยนแปลงสังคมให้เข้ากับโลกที่เปลี่ยนไป หากแต่น่าเสียดายตรงที่นโยบายนี้มาก่อนเวลาที่จำเป็นจึงได้รับการวิพากษ์อย่างกว้างขวาง และหากจะนำนโยบายนี้มาใช้ในปัจจุบันก็ไม่จำเป็นอีกเช่นกันเพราะแทบทุกครอบครัวต่างมีอุปกรณ์เหล่านี้

จากที่กล่าวไปผู้เขียนขอปิดท้ายส่วนนี้ด้วยงานศึกษาของ เจนนี่ ราเดสกีและคณะ (Radesky et al., 2023) ศึกษาผลสะท้อนที่เกิดขึ้นจากการที่เยาวชนคนรุ่นใหม่ใช้สมาร์ทโฟนในปัจจุบันภายใต้ชื่อโครงการอันน่าสนใจว่า “หนึ่งสัปดาห์ในชีวิตในการใช้สมาร์ทโฟนของเด็กน้อย” ในที่นี้ผู้เขียนจึงอยากหยิบยกผลการศึกษามาสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสมาร์ทโฟนกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ปัจจุบัน เริ่มต้นการพรรณนาของรายงานฉบับนี้เป็นที่น่าสนใจและทำให้

มองเห็นภาพรวมของความสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี

“สมาร์ทโฟนกลายเป็นสหายอันซื่อสัตย์ในชีวิตของเยาวชนของพวกเรา จากการโยนโยนไปยังครอบครัวและเพื่อนฝูงสู่ความบันเทิงและเสียงอันเหมาะสม เยาวชนพึ่งพาสมาร์ทโฟนต่างกันไปไม่ว่าจะเป็นเพื่อเฝ้าระวังจิตใจ ผ่อนคลาย และว่ารุ่น-ทั้งที่บ้าน และ ที่โรงเรียน และ ในเวลากลางวันและกลางคืน”

ราเดสกีและคณะสรุปความไว้อย่างน่าสนใจว่า สมาร์ทโฟนได้รับการบูรณาการไปในชีวิตของเยาวชนคนรุ่นใหม่เพื่อช่วยให้พวกเขาปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนฝูง ให้อาหารสมอง ช่วยให้พวกเขาหัวเราะและใจเย็นลงในวันที่ยุ่งเหยิง หรือแม้แต่ในกิจกรรมงานบ้านงานเรือน การเปิดภาพยนตร์ วิดีโอ หรือเพลงดูจะเป็นอะไรที่เหมาะสมเสียเหลือเกินสำหรับพวกเขา (Radesky et al., 2023, p. 2) เห็นได้ว่า ความง่ายและรวดเร็วแก่การเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารดูจะเป็นอะไรที่เข้ากับชีวิตของเยาวชนคนรุ่นใหม่ การศึกษากตัวอย่างสื่อสังคมออนไลน์ TikTok ที่ได้รับความนิยมในกลุ่มตัวอย่างเยาวชนคนรุ่นใหม่อายุระหว่าง 11-17 ปีราวร้อยละ 50 ด้วยเหตุผลที่ว่า การเปิด TikTok ไม่ต้องเสียเวลาค้นหาและสามารถเข้าถึงเนื้อหาอันหลากหลายภายในระยะเวลาที่สั้นกว่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเปรียบเทียบกับ YouTube ที่ต้องเสียเวลาค้นหา ดูเหมือนว่างานศึกษาล่าสุดนี้มองเห็นถึงพลังของ TikTok งานชิ้นนี้ถึงขนาดยกตัวอย่างให้เห็นภาพว่า เยาวชนคนรุ่นใหม่มีเวลาไม่มากหากจะหยิบสมาร์ทโฟนขึ้นมาดูในชั้นเรียน TikTok จึงเป็นอะไรที่เหมาะสมมากกับชีวิตของพวกเราในชั้นเรียนที่ต้องการความสั้น รวดเร็วและทันต่อเวลาที่มีน้อยนิดนี้ซึ่งแตกต่างชัดเจนกับ YouTube หรือ Netflix (Radesky et al., 2023, p. 7, 29, 31)

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงหลักฐานสนับสนุนคำกล่าวข้างต้นที่ว่าสมาร์ทโฟนกลายเป็นสหายอันซื่อสัตย์ในชีวิตของเยาวชนในกรณีของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทย เพื่อนของรุ่นเก่าที่ใช้สื่อสารคงหนีไม่พ้น Line และ Facebook หากแต่เยาวชนคนรุ่นใหม่กลับอยู่คนละโลกกับพวกเขา ประวัติศาสตร์การชุมนุมของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยแสดงให้เห็นถึงการอาศัยอยู่ในโลกคนละใบระหว่างผู้คน หลังจาก Facebook ของเยาวชนปลดแอก หรือ Free YOUTH เป็นเป้าหมายของการปิดกั้นการแสดงออกของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยพวกเขาก็หันไปเปิดการสื่อสารใหม่ที่ปลอดภัยอย่าง Telegram (Thai PBS, 2020) การเปลี่ยนแปลงอย่างเร่งด่วนเช่นนี้นำมาซึ่งการไม่สามารถปรับตัวตามความเร็วได้ทันของคนรุ่นเก่า เหตุที่ยกมานี้จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ถึงการเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันของเยาวชนคนรุ่นใหม่ทั่วโลกกับโลกออนไลน์ปัจจุบัน

3.2 การสร้างความเข้าใจการเคลื่อนไหวผ่านสัญลักษณ์สากล แฮร์รี่ พอตเตอร์, แฮมทาโร่ และ เดอะ อังเกอร์เกมส์

เมื่อเยาวชนคนรุ่นใหม่รับรู้ถึงความเป็นไปของโลกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ดังที่กล่าวไปตอนที่แล้ว เมื่อพวกเขารับรู้ความเป็นไปของโลกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ผู้เขียนเห็นว่า การที่จะสร้างการรับรู้การ

เคลื่อนไหวของพวกเขาแก่สังคมโลกจำเป็นต้องผ่านสื่อสังคมออนไลน์เช่นกัน อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ทำให้ผู้เขียนเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของพวกเขา คือ การเลือกใช้สัญลักษณ์สากลเพื่อให้โลกเข้าใจพวกเขาได้ง่ายขึ้น ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าสัญลักษณ์การชุมนุมนี้ในภาพยนตร์เรื่อง เดอะ ฮังเกอร์ เกมส์ (The Hunger Games) ถูกหยิบมาใช้ก็เพื่อสร้างความเข้าใจในหมู่เยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยด้วยกัน และในหมู่พลเมืองโลกถึงขบวนการเคลื่อนไหวต่อต้านผู้ปกครอง ดังนั้น ภาพข่าวที่ปรากฏสู่สายตาชาวโลกเพียงพอต่อความเข้าใจในสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยแม้จะยังไม่ได้อธิบายรายละเอียดใดก็ตาม

อย่างไรก็ตาม ก่อนหน้าการใช้สัญลักษณ์การชุมนุมนี้เยาวชนคนรุ่นใหม่หรือผู้นำขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองอื่นๆ ในช่วงเวลาศึกษาได้มีการหยิบยกลักษณะสากลอื่นมาใช้ในการเคลื่อนไหวแล้วเช่นกัน กล่าวคือ ในเหตุการณ์ “ม็อบแฮร์รี่พ็อตเตอร์” หรือ “เสกคาถาผู้พิทักษ์ปกป้องประชาธิปไตย” หากมองแบบผิวเผินก็ดูเหมือนไม่มีอะไรและ แฮร์รี่ พ็อตเตอร์ ก็เป็นธีมของการชุมนุมเพียงเท่านั้น หากแต่มองให้ลึกลงไปนี่คือสัญลักษณ์แห่งยุคสมัยของเยาวชนคนรุ่นใหม่เพราะภาพยนตร์อย่าง แฮร์รี่ พ็อตเตอร์ จะเป็นอะไรที่เติบโตมาพร้อมกับชีวิตของเยาวชนคนรุ่นใหม่ปัจจุบันที่อายุราว 15-25 ปี บทวิเคราะห์หลายชิ้นทำให้ผู้เขียนคล้อยตาม อาทิ แคโรไลน์ เซียด (Caroline Siede) อธิบายว่า แฮร์รี่ พ็อตเตอร์ เป็นสิ่งที่ก่อรูปก่อร่างคนในยุคสมัยเหมือนดังอดีตที่ Beatles ทำในทศวรรษที่ 1960 หรือ Star Wars ในทศวรรษที่ 1970 หรือ ภาพยนตร์สะท้อนเด็กและเยาวชนคนหนุ่มสาวอเมริกันทศวรรษที่ 1980 ของ จอห์น ฮิวจ์ส (John Hughes) เป็นต้น ดังนั้น เซียดมองว่า แฮร์รี่ พ็อตเตอร์ จึงเป็นเสมือนสิ่งที่ก่อรูปก่อร่างเยาวชนคนรุ่นใหม่ปัจจุบันซึ่งภาพยนตร์เริ่มมีบทบาทต่อพวกเขานับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998 เป็นต้นมาซึ่งสอดคล้องกับการเกิดของเยาวชนคนรุ่นใหม่ของโลกและไทยที่อายุราว 15-25 ปีซึ่งเกิดราวช่วงปี ค.ศ. 1995-2005 เยาวชนคนรุ่นใหม่ผู้เติบโตมากับพ็อตเตอร์จึงรู้สึกถึงความเป็นเพื่อนที่เติบโตมาด้วยกัน หากไม่มีพวกเขา แฮร์รี่ พ็อตเตอร์ คงมิได้กลายเป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม (cultural phenomena) ดังเช่นปัจจุบัน (Siede, 2014)

บทวิเคราะห์ของ ฮันนาห์ ยาชารอฟฟ์ (Hannah Yasharoff) และ ชันทาล โบซาร์ด (Chantal Boezaard) ที่ออกมาไล่เลี่ยกันในปี ค.ศ. 2018 และ 2019 เป็นสิ่งที่สอดคล้องการเคลื่อนไหวของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยในช่วงเวลาดังกล่าวมากที่สุด โดย ยาชารอฟฟ์เขียนบทวิเคราะห์ชื่อว่า “แฮร์รี่ พ็อตเตอร์ เป็นแรงผลักดันแก่นักเคลื่อนไหวเยาวชนคนรุ่นใหม่อย่างไร?” เธอเริ่มต้นด้วยการกล่าวว่า มิเพียงแต่พ็อตเตอร์เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม แต่ยังมีอิทธิพลต่อเยาวชนคนรุ่นใหม่ในการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมืองเช่นกัน เธอสะท้อนถึงการรวมกลุ่มกันของเด็กผู้มีเวทมนต์เพื่อทำการต่อสู้กับอันตรายซึ่งในที่นี้เป็นแรงขับให้เยาวชนผู้รักในพ็อตเตอร์และผองเพื่อนมีสำนึกในการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างโลกที่ดีขึ้น (Yasharoff, 2018) หรือบทวิเคราะห์ของโบซาร์ด “แฮร์รี่ พ็อตเตอร์ เป็นสร้างพลังแก่ผู้ติดตามรุ่นใหม่ให้ต่อสู้กับความอยุติธรรมอย่างไร?” ตรงไปตรงมาเหลือเกินที่พยายามสื่อให้เห็นถึงภาพยนตร์และกลุ่มตัวละครที่มีบทบาทต่อการกำหนดการเคลื่อนไหวในประเด็นสังคมสำคัญ (Boezaard, 2020)

ชันทาล โบซาร์ด (Chantal Boezaard) ชี้ให้เห็นว่า หนังสือสร้างปรากฏการณ์ยอดขายมากมายในระดับโลกเป็นสิ่งที่ทำให้ แฮร์รี่ พ็อตเตอร์ เข้าไปอยู่ในจิตใจของผู้เกิดร่วมยุคสมัยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997

เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม โบซาร์ดอาจมองลึกลงไปถึงช่วงอายุที่ได้รับอิทธิพลอย่างสูงคือผู้เกิดตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981-1996 สารสำคัญของงานวิเคราะห์มีหลากหลาย เช่น เมื่อสัมผัสแฮร์รี พอตเตอร์ ผู้อ่านได้จินตนาการถึงความเป็นเพื่อนที่ควรจะเป็น วรรณกรรมนี้เป็นภาพแทนคุณค่าของชีวิตเรื่องครอบครัว ครู อาจารย์ และชีวิตรัก หรือที่สำคัญที่สุด แฮร์รี พอตเตอร์ เป็นภาพแทนของการต่อสู้กับความอยุติธรรมของสังคมจินตนาการ หากแต่ภาพการต่อสู้กับเหล่าผู้ชั่วร้ายในจินตนาการนำมาซึ่งความต้องการการเปลี่ยนแปลงด้วยการต่อสู้กับความไม่เป็นธรรมในโลกจริงปัจจุบัน เป็นต้น (Boezaard, 2020)

จากการยกบทวิเคราะห์ 3 ชิ้นของ แคโรไลน์ ซิเยด (Caroline Siede), ฮันนาห์ ยาชารอฟฟ์ (Hannah Yasharoff) และ ชันทาล โบซาร์ด (Chantal Boezaard) ผู้เขียนต้องการชี้ให้เห็นว่า เยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยภายใต้การนำของกลุ่มมหานครเพื่อประชาธิปไตยและกลุ่มมอกะเสดเลือกแนวทางการสร้างการปฏิสัมพันธ์กับเยาวชนคนรุ่นใหม่อื่นๆ และสังคมได้อย่างมีนัยยะเพราะการใช้ แฮร์รี พอตเตอร์ เป็นใจกลางสร้างความสัมพันธ์มีพลังอย่างมากต่อการกระตุ้นให้สังคมโดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่หันมาเข้าร่วมการเคลื่อนไหวเพื่อต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมดังเช่น แฮร์รี พอตเตอร์ และผองเพื่อนที่ร่วมกันต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมในจินตนาการให้ไปสู่สิ่งที่ดีในอนาคตเช่นเดียวกัน การต่อสู้โดยการใช้สัญลักษณ์เช่นนี้เฉกเช่นเดียวกับการที่ผู้เขียนกล่าวไปข้างต้นถึงการนำสัญลักษณ์ใน เดอะ ฮังเกอร์เกมส์ มาใช้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ง่ายขึ้นในหมู่เยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยด้วยกันและสร้างความเข้าใจหมู่พลเมืองโลกไปในเวลาเดียวกัน

อันที่จริงช่วงเวลาไล่เรียงกันไม่เพียงแต่ แฮร์รี พอตเตอร์ เท่านั้นที่ถูกนำมาเป็นสัญลักษณ์ในการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงสังคมของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทย แต่การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง แอมทาโร่ แก๊งจิ๋วผจญภัย ก็ถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์การเคลื่อนไหวเช่นเดียวกัน นักเรียนและนิสิตนักศึกษาแปลงเพลงประกอบและอาศัยการวิ่งเป็นสัญลักษณ์เพื่อชี้ให้เห็นถึงสัญลักษณ์บางประการ โดย จูดี นักศึกษาต้นคิดในกิจกรรมดังกล่าวให้เหตุผลว่า มือบแอมทาโร่คือการที่เราถูกโครงสร้างทางสังคมกดทับแล้วกรงเราใกล้จะพังแล้ว เราจึงต้องออกมาวิ่งเพื่อแสดงพลังและเรียกร้องความเท่าเทียม (MatichonWeekly, 2020)

การใช้สัญลักษณ์หนูแอมทาโร่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในหมู่นักเรียนและนิสิตนักศึกษาเยาวชนคนรุ่นใหม่หลากหลายสถาบันทั่วประเทศ การแผ่ขยายเริ่มแรกอาศัยการประชาสัมพันธ์ผ่านทวิตเตอร์และคาดหวังว่าหนูแอมทาโร่ที่มีความเป็นสากลจะขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างดังกล่าวไปสู่พื้นที่ระหว่างประเทศผ่านสำนักข่าวต่างประเทศ (MatichonWeekly, 2020) กล่าวได้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้ง แฮร์รี พอตเตอร์ และ แอมทาโร่ ต่างถูกหยิบยกให้เป็นผู้เชื่อมต่อสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยและสร้างความประหลาดใจให้กับผู้มีอำนาจปกครองรัฐไทยในขณะนั้นเป็นอย่างมากเพราะการเคลื่อนไหวเป็นไปอย่างรวดเร็วไม่ยืดเยื้อซึ่งเป็นที่มาของการเคลื่อนไหวแบบแฟลชม็อบ (flashmob) ในสังคมไทยที่มีความชัดเจนที่สุดก็ว่าได้

หรือหากกล่าวย้อนไปถึงสัญลักษณ์การแสดงออกด้วยการชูสามนิ้ว สัญลักษณ์สามนิ้วได้รับการนำเสนอผ่านภาพยนตร์อันโด่งดังอย่าง เดอะ ฮังเกอร์เกมส์ โดยภาพยนตร์ดังกล่าวใช้สัญลักษณ์เช่นนี้สะท้อนภาพของการอยู่ภายใต้การปกครองของชนชั้นปกครองที่มองประชาชนเป็นเพียงเศษธุรีเท่านั้นในโลกใน เดอะ ฮังเกอร์เกมส์ เปลี่ยนจากทาสที่ต้องไปสู้โง่ชนชั้นปกครองโนโคลอสเซียมไปสู่การทำหน้า

กันเพื่อความสนุกของชนชั้นปกครองในโลกจำลองที่สร้างขึ้น ในประเทศไทยเยาวชนคนรุ่นใหม่เริ่มแสดงออกสัญลักษณ์ดังกล่าวตั้งแต่ราวปี ค.ศ. 2020 เป็นต้นมาเพื่อแสดงออกถึงการท้าทายอำนาจรัฐไทยหากเป็นกรณีการชุมนุม และ หากเป็นในสถานศึกษาก็เพื่อแสดงออกถึงการใช้นโยบายที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้มีอำนาจในโรงเรียน (Panwong, 2020) ด้วยความง่ายในการเข้าใจและการแสดงออกผ่านสัญลักษณ์ในภาพยนตร์ ภาพของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยได้รับการฉายไปทั่วโลกผ่านสำนักข่าวต่างประเทศชั้นนำ พาดหัวข่าวที่ทำให้ผู้เขียนมองเห็นถึงปรากฏการณ์เหล่านี้คือ *Three-finger salute: Hunger Games symbol adopted by Myanmar protesters* ในบทความของสื่อสิ่งพิมพ์ระดับโลกอย่าง *The Guardian* พวกเขากล่าวถึงการแสดงสัญลักษณ์ชูสามนิ้วในประเทศไทยนำไปสู่การใช้สัญลักษณ์ชูสามนิ้วต่อต้านรัฐในประเทศเมียนมาร์ (*The Guardian*, 2021)

การต่อสู้ทางการเมืองในประเทศเมียนมาร์แสดงถึงการขยายตัวของการใช้สัญลักษณ์ทางการเมืองสากลเพื่อต่อต้านอำนาจรัฐเช่นเดียวกับในประเทศไทย เช่น ถิ่นรูปของนางองซานซูจีและชูสามนิ้ว เปลี่ยนรูปโปรไฟล์ใหม่เป็นภาพยืนชูสามนิ้วและสวมเสื้อสีแดง เป็นต้น กล่าวได้ว่าประชาชนชาวเมียนมาที่ต่อต้านกองทัพพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อแสดงจุดยืน ทำอารยะขัดขืน รวมถึงการใช้วัฒนธรรมร่วมอย่างการชูสามนิ้วจากประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงมาเป็นสัญลักษณ์ในการต่อสู้กับอำนาจเผด็จการของพวกเขา (Ingkhuthanon, 2021) ภาพสะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองในประเทศเมียนมาร์ผ่านสายตาชาวโลกไม่ต่างจากประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นสัญลักษณ์การแสดงออกด้วยการชูสามนิ้ว ราวเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2021 กองทัพเมียนมาปลดทุตประจำสหประชาชาติอย่าง จอ โม ตุน (Kyaw Moe Tun) ที่ชูสามนิ้วต่อต้านรัฐประหารในการประชุมร่วมกับสมาชิกทั่วโลกกว่า 193 ประเทศ (*BBC Thai*, 2021) สิ่งที่เกิดขึ้นกับ จอ โม ตุน เป็นภาพแทนทำให้ทั่วโลกเข้าใจความหมายของการชูสามนิ้วในลักษณะเดียวกันนั่นก็คือ การต่อต้านอำนาจรัฐเผด็จการและการกดขี่โดยที่เขาไม่จำเป็นต้องพูดหรืออธิบายอะไร และหลังจากนี้ผู้เขียนเชื่อว่าหากมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองต่อต้านอำนาจรัฐเผด็จการและการกดขี่ การชูสามนิ้วจะถูกใช้เป็นเครื่องมือการแสดงออกเช่นเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป แฮร์รี พอตเตอร์, แสมทาโร่ และ เดอะ ฮังเกอร์เกมส์ เป็นสิ่งที่เยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยหยิบยกมาเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในหมู่เยาวชนคนรุ่นใหม่ สัญลักษณ์เหล่านี้ง่ายต่อความเข้าใจจุดหมายปลายทางของการต่อสู้ทางการเมืองของพวกเขา ในขณะเดียวกันภาพขบวนการการต่อสู้ทางการเมืองผ่านสัญลักษณ์สากลที่เผยแพร่ไปทั่วโลกก็สามารถสร้างความเข้าใจในหมู่พลเมืองโลกไปในเวลาเดียวกัน ด้วยความเข้าใจง่ายร่วมกันในระดับสากลส่งผลให้สัญลักษณ์เหล่านี้ได้รับการหยิบยกไปใช้ในพื้นที่อื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างประเทศเมียนมาร์ ภาพเหล่านี้ได้รับการนำเสนอผ่านสื่อระดับโลกในทุกมุมโลกในฐานะภาพที่เข้าใจร่วมกันในหมู่พลเมืองโลกกว่านี้คือภาพแห่งการต่อสู้กับรัฐบาลอันฉ้อฉลในยุคสมัยปัจจุบัน

3.3 ความไม่สามารถปรับตัวของรัฐไทยสู่ความเป็นสากลภายใต้ชุดความคิดปรัชญาการเมืองไร้พรมแดน

ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นในบทนำว่าผู้เขียนใช้การวิเคราะห์และอธิบายภาพการคั่งงำและต่อต้านการเปลี่ยนแปลงของรัฐไทยผ่านการเชื่อมโยงกับคุณค่าทางศีลธรรมสากลอย่าง “หลักสิทธิมนุษยชน” ที่มีจุดกำเนิดจากปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเพราะเพียงในอารัมภบทของปรัชญาสากลนี้ก็สามารถบอกกล่าวถึงหัวใจสำคัญได้ใน 3 ประเด็น ได้แก่ เสรีภาพการแสดงความคิดเห็นและปราศจากความกลัว ความยุติธรรมภายใต้กฎหมายที่เป็นธรรม และ ความเท่าเทียมในฐานะความเป็นมนุษย์เฉกเช่นเดียวกัน ซึ่งในบริบทที่กล่าวไปข้างต้นเราจะเห็นการต่อสู้ของเยาวชนคนรุ่นใหม่ต่างเรียกร้องต้องการเรื่องต่างๆ โดยอิงกับหัวใจสำคัญนี้ และในทางกลับกันรัฐไทยก็พยายามทำให้สิ่งตรงกันข้ามมากขึ้นตามสถานการณ์ดังต่อไปนี้

ในแง่ของ เสรีภาพการแสดงความคิดเห็นและปราศจากความกลัว เป็นแก่นแกนสำคัญมากที่ปรากฏอยู่ในปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนทั้งในอารัมภบทและข้อ 18-22 การแสดงออกของเยาวชนคนรุ่นใหม่และผู้เขียนนำเสนอไปก่อนหน้านี้แบ่งเป็น 2 หลัก โดยช่วงแรก แฮร์รีพ็อตเตอร์หรืออาจรวมไปถึงแฮมทาโร่เป็นสิ่งที่สะท้อนได้อย่างดีในประเด็นนี้ ในแง่ของเสรีภาพการแสดงความคิดเห็นได้รับการแสดงออกผ่านกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแรกเป็นการเน้นไปที่การแสดงออกเชิงเปรียบเทียบผ่านสัญลักษณ์สากล การแสดงออกเช่นนี้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงจุดเน้นการนำสังคมสู่ความสงบสุขปราศจากความรุนแรงซึ่งเป็นแก่นแกนที่กำหนดในอารัมภบทเช่นกัน แต่เมื่อเข้าสู่ช่วงที่สอง การเคลื่อนไหวของเยาวชนคนรุ่นใหม่ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ดูจะเป็นอะไรที่ตรงไปตรงมาที่จะกล่าวถึงความพยายามโน้มน้าวสังคมให้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมให้เป็นสากลอย่างเด่นชัดโดยเฉพาะการแยกสถาบันกษัตริย์ออกจากการเมืองเพราะหากไม่ทำเช่นนั้นเจตจำนงค์ของประชาชนอาจไม่สามารถบรรลุได้ตามผลที่ปรากฏผ่านการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ และการเลือกตั้งนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม เสรีภาพแสดงความคิดเห็นนี้มาพร้อมกับความหวาดกลัว หากกล่าวกันโดยตรงไปตรงมาการเคลื่อนไหวอย่างแฮร์รี พ็อตเตอร์, แฮมทาโร่ หรือสัญลักษณ์ 3 นิ้วแบบ เดอะ อังเกอร์ เกมส์ก็แสดงให้เห็นถึงความหวาดกลัวของผู้คนต่ออำนาจรัฐจนทำให้การแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาเป็นสิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยง แต่สำหรับ ความเคลื่อนไหวของ ปณัสยา สิทธิจิรวัฒนกุล ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ทำในสิ่งตรงกันข้ามแม้เธอจะรู้ว่าผลที่ตามมาจะเป็นเช่นไร เห็นได้ว่า ประเด็นเสรีภาพที่ปราศจากความกลัวเป็นสิ่งที่ยังไม่สามารถทำได้มากมายในสังคมไทยทำให้ประชาชนผู้เห็นต่างจากรัฐต้องเลือกวิธีการเสียสละ เปรียบเทียบหรือแม้แต่ละครเป็นภาพแทนการเคลื่อนไหวเพื่อหลีกเลี่ยงความกลัว

ความหวาดกลัวได้รับการสร้างโดยรัฐในเวลาเดียวกัน การใช้การดำเนินคดีด้วยกฎหมายที่เยาวชนคนรุ่นใหม่รู้สึกขัดกับโลกสากลได้รับการปฏิบัติอย่างฉับไวโดยเฉพาะอย่างยิ่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 ที่ทั้งรัฐหรือบุคคลทั่วไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความหวาดกลัว พล.อ.ประยุทธ์

จันทร์โอชา หัวหน้ารัฐบาลในขณะนั้นได้ออกแถลงการณ์ถึงสถานการณ์ทางการเมืองโดยประกาศว่าจำเป็นต้องเพิ่มความเข้มข้นในการปฏิบัติ โดยจะบังคับใช้กฎหมายทุกฉบับ ทุกมาตราที่มีอยู่ดำเนินการต่อผู้ชุมนุมที่กระทำความผิด ผ่าฝืนกฎหมาย เพิกเฉยต่อการเคารพสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น โดยจะดำเนินคดีต่างๆ ให้เป็นไปตาม “กระบวนการยุติธรรมของประเทศ” ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน รายงานสถิติผู้ถูกดำเนินคดีมาตราดังกล่าวระหว่างเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2020 - มีนาคม ค.ศ. 2024 มีจำนวนทั้งสิ้นราว 270 คน ใน 301 คดี (Thai Lawyers for Human Rights (TLHR), 2024) จากทั้งหมดที่กล่าวไปจึงเป็นที่มาของการตั้งคำถามถึง ความยุติธรรมภายใต้กฎหมายที่เป็นธรรม ของประเทศไทยในเวลาเดียวกัน

โดยประเด็นความยุติธรรมข้างต้นได้รับการตั้งคำถามถึงกระบวนการพิจารณาคดีและโทษที่พึงได้รับ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ 9 และ ข้อ 10 เน้นการสร้าง ความยุติธรรมที่มวลมนุษยชาติพึงมีตั้งแต่การจะถูกจับกุมหรือกักขังตามอำเภอใจไม่ได้และการพิจารณาคดีต้องเป็นธรรมและปราศจากอคติ (United Nations, 2015, pp. 19-22) ซึ่งโทษจากคดีดังกล่าวมีตั้งแต่ 3 ถึง 15 ปี ซึ่งเทียบได้กับความผิดฐานเตรียมการกบฏ ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา ความผิดฐานพรากผู้เยาว์อายุไม่เกิน 15 ปี และความผิดนี้ได้รับการตีความไปถึงการสร้าง ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร (iLaw, n.d.)

ด้วยสิ่งที่กล่าวไปข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความไม่ลงรอยทางความคิดของประชาชนหรือเยาวชนคนรุ่นใหม่กับภาครัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็น ความเท่าเทียมในฐานะความเป็นมนุษย์เฉกเช่นเดียวกัน มุมมองของผู้คนในปัจจุบันโดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่มองมวลมนุษยชาติที่มีความแตกต่างหลากหลายเป็นมนุษย์เช่นเดียวกันไม่ว่าจะอยู่ที่ใดบนโลก การมองทุกคนเป็นมนุษย์เช่นเดียวกันจึงทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่สามารถปรับตัวสอดคล้องกับโลกสากลได้อย่างง่ายและทำให้การเคลื่อนไหวจึงสอดคล้องสนับสนุนส่งเสริม “ระเบียบโลกสากล” หรือ “การแก้ปัญหาสากล” หรือ “คุณค่าทางศีลธรรมสากล” อย่างไม่ต้องสงสัย ดังนั้น ในโลกของเยาวชนคนรุ่นใหม่ทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะปฏิเสธสิ่งที่เป็นสมมติเทพหรือปฏิเสธสิ่งที่กล่าวอ้างความใกล้ชิดพระเจ้าจนทำให้สิ่งนั้นดูราวกับเป็นสิ่งที่ไม่สามารถละเมิดได้ เยาวชนคนรุ่นใหม่ต้องการโลกที่ทุกคนเท่าเทียมกันในฐานะมนุษย์และอยู่ในกฎหมายที่เป็นธรรมเท่าเทียมในเวลาเดียวกัน นั่นจึงเป็นภาพที่สอดคล้องและปรากฏในบทความนี้ใน 2.1 หรือ 2.2 หรือ 3.2 และไม่ต้องสงสัยเลยว่า การแผ่ขยายทางความคิดเป็นผลมาจากโลกไร้พรมแดนที่สร้างการเรียนรู้ระหว่างกันอย่างไม่มีการสิ้นสุดผ่านคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟน และสังคมออนไลน์ดังที่กล่าวไปใน 3.1 นั่นเอง

ท้ายที่สุด ดังที่กล่าวไว้ไปใน 2.3 การเลือกตั้งทั่วไปกับความผันแปรเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไปสู่ความเป็นสากล ภาพการจัดตั้งรัฐบาลข้ามชั่วเป็นเสมือนภาพแทนของการคิดงานการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระเบียบโลกสากลอย่างเห็นได้ชัด พรรคก้าวไกลที่สถาปนา 9 แส่นโยบายซึ่งสอดคล้องกับหลักในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนทั้งในเรื่องปฏิวัติการศึกษา สวัสดิการครอบครัว สุขภาพดีทั้งกาย-ใจ หรือ เศรษฐกิจโตเพื่อทุกคน เป็นต้น และเหนือสิ่งอื่นใดเสาที่ 1 ประชาธิปไตยเต็มใบที่เน้นเรื่องแก้ไขมาตรา 112 แก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อเสรีภาพในการแสดงออก กองทัพอยู่ใต้รัฐบาล

พลเรือน และเอาทหารออกจากการเมือง เป็นสิ่งที่ทำลายอำนาจรัฐเดิมเสียเหลือเกิน เมื่อเป็นเช่นนั้นการที่พรรคก้าวไกลได้คะแนนเสียงและจำนวนที่นั่งในสภามาเป็นอันดับ 1 จึงอันตรายเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้สิ่งที่เยาวชนคนรุ่นใหม่เรียกร้องได้รับการตอบสนอง ดังนั้น การตัดไฟด้วยการสนับสนุนการสลับขั้วและการยุบพรรคก้าวไกลจึงเป็นสิ่งยืนยันถึงความสามารถปรับตัวของรัฐไทยหรือการพยายามคั่งจางการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นสากลที่กำลังคืบคลานไปทั่วทุกมุมโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ผู้เขียนขอปิดบทวิเคราะห์ด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน ณ มีนาคม ค.ศ. 2024 โดยที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติเอกฉันท์เสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยสั่งยุบพรรคก้าวไกลและตัดสิทธิกรรมการบริหารพรรค โดยข้อกล่าวอ้างของพวกเขาคือ การรณรงค์หาเสียงอย่างเปิดเผยในประเด็นการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 เป็นสิ่งที่สื่อถึงการพยายามล้มล้างการปกครองของประเทศที่ใช้ชื่อว่า ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (THE STANDARD, 2024) ผู้เขียนมองว่า ไม่มากนักน้อยในสายตาของเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นท่ามกลางโลกแห่งความเป็นสากลเกิดคำถามว่าการกระทำดังกล่าวนำไปสู่การล้มล้างการปกครองได้อย่างไร

เหตุการณ์ทั้งหมดนำมาสู่คำถามสำคัญที่ว่า เหตุใดรัฐไทยจึงมีแนวโน้มไม่สามารถปรับตัวหรือคั่งจางโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้เขียนอาจสรุปแบบกระชับให้เห็นภาพว่า ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นท่ามกลางการเคลื่อนไหวของเยาวชนคนรุ่นใหม่เข้าไปกระทบใจกลางโครงสร้างทางสังคมไทยที่ยึดถือเชื่อมั่นอย่างช้านาน กล่าวคือ ทางหนึ่ง หากมองการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยผ่านแนวคิดอย่างปรัชญาการเมืองไร้พรมแดนที่มองโลกเป็นหนึ่งเดียวไร้ซึ่งเส้นเขตแดน มาตรฐานสากลจึงถูกหยิบยกมาเพื่อวัดว่าในพื้นที่หนึ่งมีความเป็นสากลมากน้อยเพียงใด เมื่อเป็นเช่นนั้น เมื่อพื้นที่ใดมาตรฐานความเป็นสากลอยู่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานเป็นไปได้ว่าพลเมืองในพื้นที่นั้นๆ อาจเรียกร้องเพื่อให้ได้มาซึ่งความมีมาตรฐานเฉกเช่นเดียวกับโลกสากล ดังนั้น ในกรณีของประเทศไทย ผู้เขียนมองว่าการเคลื่อนไหวของเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่ผ่านมาพยายามพาตนเองไปสู่มาตรฐานตามมาตรฐานวัดสากลเพื่อให้ตนเองสามารถยืนอยู่ในสังคมโลกได้ในฐานะพลเมืองโลก

หากมองอีกมุมหนึ่งซึ่งสะท้อนผ่านการเคลื่อนไหวของรัฐไทยสามารถอธิบายการคั่งจางการเปลี่ยนแปลงข้างต้นได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ หากเรามองบริบทสังคมไทยที่เป็นอยู่ผ่านระเบียบทางสังคม ระเบียบทางวัฒนธรรม และระบบความเชื่อ (rules of the society, culture and belief system) จะพบว่าสิ่งที่รัฐไทยพยายามทำอยู่ไม่ใช่เรื่องที่ไม่สามารถอธิบายได้แต่อย่างไร ในที่นี้นักวิชาการสายพหุวัฒนธรรมอาจใช้อธิบายผ่านแนวคิดสัมพัทธนิยมทางวัฒนธรรม (Cultural Relativism) ที่มุ่งเน้นการทำความเข้าใจสังคมผ่านความระเบียบทางสังคม ระเบียบทางวัฒนธรรมและระบบความเชื่อเป็นสำคัญก็จะสามารถเข้าใจการแสดงออกของรัฐไทยได้ ผู้เขียนยกตัวอย่าง 2 ประเด็น ได้แก่ เสรีภาพในการพูดอาจอธิบายผ่านวัฒนธรรมประเพณีความเป็นผู้ใหญ่กับเด็ก การปกครองระบอบประชาธิปไตยอาจอธิบายผ่านประวัติศาสตร์การปกครองของไทยแบบพ่อปกครองลูก ตัวอย่างที่ยกมาทำให้เห็นภาพของสังคมไทยที่เด่นชัด กล่าวคือ ผู้ใหญ่กับเด็ก และ พ่อกับลูก แสดงให้เห็นถึงการเอื้ออาทรต่อกันมากกว่าการกดขี่ข่มเหง ดังนั้น รัฐไทยพยายามชี้ให้เห็นถึงความสวยงามของวัฒนธรรมและความเชื่อในสังคมที่อิงตามที่เป็นอยู่และรักษาสິงเหล่านี้ไว้ให้นานที่สุดตราบที่จะทำได้ แต่อย่างไรเสียคำกล่าวอ้างนี้

อาจจะได้รับการปฏิเสธด้วยเรื่องผลประโยชน์ของชนชั้นนำ อย่างไรก็ตาม ด้วยบทความชิ้นนี้มีจุดเน้นเริ่มต้นด้วยกรอบแนวคิดปรัชญาการเมืองไร้พรมแดนผู้เขียนจึงของกล่าวถึงแนวคิดสัมพัทธนิยมทางวัฒนธรรมพอสังเขปเท่านั้น

4. บทสรุป

บทความชิ้นนี้จากการนำเสนอทั้งหมดข้างต้นสามารถสรุปเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจได้ว่า ผู้เขียนพยายามนำเสนอภาพของการเคลื่อนไหวของเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่เป็นภาพแทนกระแสการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นสากลซึ่งเกิดในช่วงปี ค.ศ. 2020 ถึงปัจจุบันซึ่งนำเสนอใน ส่วนที่ 2 การแสดงออกทางการเมืองของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยระหว่างปี ค.ศ. 2020-2023 การเปลี่ยนแปลงเริ่มจากความเบาไปหาหนัก กล่าวคือ ความเคลื่อนไหวช่วงแรกที่แสดงใน 2.1 ม็อบแฮร์รี่พอดเตอร์กับกลุ่มมหานครเพื่อประชาธิปไตยและกลุ่มมอกะเสดเป็นการแสดงให้เห็นถึงการพยายามสร้างความเปลี่ยนแปลงสากลด้วยชุดวิธีคิดหรือสัญลักษณ์ที่แสดงให้ทุกคนเห็นทั้งแฮร์รี่ พอดเตอร์, แฮมทาโร่ และ เดอะ อังเกอร์เกมส์ ทั้งหมดเป็นการแสดงให้เห็นภาพความละมุนในการเคลื่อนไหวที่อยู่ภายใต้เสรีภาพแห่งความกลัวเมื่อเข้าสู่ช่วงต่อมาแสดงถึงการเมืองที่มีความเข้มข้นขึ้น กล่าวคือ 2.2 แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมกับข้อเสนอการปฏิรูปโครงสร้างสังคมไทย ความกลัวได้รับการแทนที่ด้วยความตรงไปตรงมาถึงจุดจํานงค์ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมอย่างไม่เคยมีผู้ใดทำมาก่อน อย่างไรก็ตาม ใน 2.3 การเลือกตั้งทั่วไปกับความผันการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไปสู่ความเป็นสากล ซึ่งให้ภาพแทนใน 2 กรณี กล่าวคือ ทางหนึ่ง ประชาชนแสดงเจตจํานงค์ผ่านการเลือกตั้งด้วยความต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมเชิงโครงสร้าง แต่อีกทางหนึ่ง รัฐไทยพยายามอย่างสุดความสามารถเช่นกันในการสกัดกั้นเจตจํานงค์การเปลี่ยนแปลงนี้ทั้งจากการสนับสนุนรัฐบาลข้ามชั้วและการพยายามยุบพรรคการเมืองที่เป็นภาพแทนการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในเวลาเดียวกัน

ภาพแทนทั้ง 3 กรณีข้างต้นนำมาซึ่งบทวิเคราะห์ใน ส่วนที่ 3 บทวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และปรัชญาการเมืองไร้พรมแดน โดยใน 3.1 การเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ไทย ผู้เขียนชี้ให้เห็นเหตุผลที่ทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่มีความเป็นสากลคือการที่พวกเขาเกิดและเติบโตมากับคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟน และสังคมออนไลน์ ทำให้พวกเขาเรียนรู้ความเป็นสากลได้โดยง่ายและเป็นที่มาให้พวกเขามีเจตจํานงค์แห่งความเปลี่ยนแปลงจากการได้เห็นความก้าวหน้าของชาติในภูมิภาคอื่นๆ นอกจากนั้น สมาร์ทโฟนและสังคมออนไลน์ยังได้รับการใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการเคลื่อนไหวทางการเมืองตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมาซึ่งทั้งหมดนำเสนอใน 3.2 การสร้างความเข้าใจการเคลื่อนไหวผ่านสัญลักษณ์สากล แฮร์รี่ พอดเตอร์, แฮมทาโร่ และ เดอะ อังเกอร์เกมส์

บทความนี้ปิดท้ายด้วย 3.3 ความไม่สามารถปรับตัวของรัฐไทยสู่ความเป็นสากลภายใต้ชุดความคิดปรัชญาการเมืองไร้พรมแดน ผลการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี ค.ศ. 2023 สอดรับกับเจตจํานงค์ของเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นสากล ในโลกปัจจุบันรัฐชาติหลักเลียง

ไม่ได้ที่ต้องปรับเปลี่ยนตนเองให้สอดคล้องกับโลกไร้พรมแดนดังเช่นนักวิชาการสายปรัชญาการเมืองไร้พรมแดนคาดหวัง การปรับเปลี่ยนโครงสร้างอำนาจรัฐให้องกับ “ระเบียบโลกสากล” หรือ “การแก้ปัญหาสากล” หรือ “คุณค่าทางศีลธรรมสากล” เป็นคุณค่าสำคัญของแนวคิดสายปรัชญาการเมืองไร้พรมแดนซึ่งเป็นที่น่ายินดีที่สอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของเยาวชนคนรุ่นใหม่เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ภาพการเมืองปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงความไม่สามารถปรับตัวของรัฐไทยให้อยู่ภายใต้หลักคุณค่าทางศีลธรรมสากล การจับกุมคุมขัง การดำเนินคดี และการยุบพรรคการเมืองเป็นเสมือนสิ่งที่ยืนยันถึงความพยายามหยุดยั้งการเปลี่ยนแปลงสังคมสู่ความเป็นสากลอย่างเด่นชัดเช่นกัน

บรรณานุกรม/ References

- BBC Thai. (2020a, August 10). *Thammasat cha mai thon nokho riakrong sip kho kae panha waduai sathaban kasat nat chumnum ik khrang sipsong so. kho* [“Thammasat Ja Mai Ton” submits 10 demands to solve the problem of the monarchy, meet again on 12 August]. BBC Thai Online. <https://www.bbc.com/thai/thailand-53727597>
- BBC Thai. (2020b, September 18). *Ngoppraman songphanharohoksipsi: poet nu'aha'aphiprai khong fai khae kieokap khachaichai khong sathaban kasat* [Budget 2021: Opposition debate on expenses of the monarchy]. BBC Thai Online. <https://www.bbc.com/thai/thailand-54206994>
- BBC Thai. (2021, February 27). *Kongthap mia nom plot thut pracham yu nathi chu sam ni wotota narat prahan* [Myanmar's military removes the UN ambassador, who raised the three-finger salute against the coup]. BBC Thai Online. <https://www.bbc.com/thai/international-56218754>
- Boezaard, C. (2020, December 5). *How “Harry Potter” empowered a generation of fans to fight against injustice*. MuggleNet Online. <https://www.mugglenet.com/2019/07/how-harry-potter-empowered-a-generation-of-fans-to-fight-against-injustice/>
- Campbell-Kelly, M. (2009). Origin of Computing. *Scientific American Magazine*, 301(3), 62-69. <https://doi:10.1038/scientificamerican092009-76p9lqwOLescq54tUtFIS7>
- Hearnden, S. (2012). The history of mobile communications. *The Journal of the Institute of Telecommunications Professionals*, 6(4), 42-45. <https://a.storyblok.com/f/90633/x/d31b43ff9e/v6p4-the-history-of-mobile-communications.pdf>

iLaw. (n.d.). *Sip kham tham - kham toṭ bōṇā rū kīēokap maṭṭrā nUṅroṣipsōṅg* [10 questions and answers about Section 112]. iLaw. <https://freedom.ilaw.or.th/freedom-of-expression-101/QA-112>

Ingkhuthanon, T. (2021, February 4). *Chu sām niu chāk chumnum Thai sū sanyalak tān phadetkaṇ Phama* ['3-finger salute' from Thai rally to symbol of opposition to dictatorship in Myanmar]. THE MOMENTUM. <https://themomentum.co/the-three-fingers-protests/>

King Prajadhipok's Institute. (n.d.). *Kitchakam sek khaṭhā pokpōṅg pra chā thip tai* [Protect Democracy Activity]. King Prajadhipok's Institute. <https://shorturl.asia/oqL3p>

MatichonWeekly. (2020, August 2). *Prakot 'op hām thā rō mU'a kaṭuṇ - phe long ræṅg khapkhīU'an khon run mai phāsi prachāchon - yup sapha*! [Hamtarō phenomenon, when "cartoons and songs" are driving the new generation to tax and dissolve parliament issues]. MatichonWeekly Online. https://www.matichonweekly.com/column/article_331508

Minister of Education, Thailand. (2012, June 7). *One tablet per child*. Minister of Education, Thailand. <https://www.moe.go.th/one-tablet-per-child/>

Move Forward Party. (2023). *Kao saolak prachathipatai tem bai* [9 pillars of full democracy]. Move Forward Party. <https://election66.moveforwardparty.org/policy/collection/PolicyCategory/1>

National Information Technology Committee Secretariat (NITC). (1996). *Ai thī sōṅghan* : *nayobāi theknōyī sārasonthē hæng chāt* [Thailand National IT Policy 2000]. National Information Technology Committee Secretariat (NITC), National Electronics and Computer Technology Center (NECTEC).

National Information Technology Committee Secretariat (NITC). (2001). *Rāingān kānpamcēnphon nayobāi the khō nō lōi sārasonthē IT sōṅghan* [Evaluation report Information Technology Policy IT2000]. Bangkok: National Information Technology Committee Secretariat (NITC), National Electronics and Computer Technology Center (NECTEC).

National Information Technology Committee Secretariat (NITC). (2002). *Krōp nayobāi theknōyī sārasonthē raya Phō.Sō. sōṅghanharōṣisipsī sōṅghanharōṣhasipsām khōṅ prathēt*

Thai [Information technology policy framework for the period 2001 - 2010 of Thailand]. National Information Technology Committee Secretariat (NITC), National Electronics and Computer Technology Center (NECTEC).

Naughton, J. (2016). The evolution of the Internet: from military experiment to General Purpose Technology. *Journal of Cyber Policy*, 1(1), 5- 28. <https://doi.org/10.1080/23738871.2016.1157619>

Office of the Election Commission of Thailand. (2023). *Phon kān lū'aktang soso thuāpai sipsī PhrU'tsaphākhom sōngphanhārōihoksiphok* [General MP election results, 2023, May 14]. Office of the Election Commission of Thailand. <https://ectreport66.ect.go.th/overview>

Office of the President, Ramkhamhaeng University. (2015). *KhumU' kān patibat ngān rU'ang sawatdikān ngoēnkū mahāwitthayalai rām ngæ* [Handbook on loan benefits of Ramkhamhaeng University]. Office of the President, Ramkhamhaeng University.

Panwong, S. (2020, August 17). *Pra kot kān sām niu kān sēt ngo'ok thāngkān mU'ang duāi sanyalak* ["Three Fingers" phenomenon is political expression symbol]. THECITIZEN.PLUS. <https://thecitizen.plus/node/34114>

PPTV. (2023, September 14). *Yo'on khroṅkān chæk thæplet rat bān ying lak ngoppramān hok phanlān bat* [Back to "Yingluck government" the tablet distribution project, budget 6 billion baht]. PPTV Online. <https://www.pptvhd36.com/news/%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A1/205718>

Radesky, J., Weeks, H. M., Schaller, A., Robb, M., Mann, S., & Lenhart, A. (2023). *Constant companion: A week in the life of a young person's smartphone use*. Common Sense.

Risse, M. (2012). *Global political philosophy*. Palgrave Macmillan.

Sah, H. N. (2017). A brief history of mobile generations and satellite wireless communication system. *Journal of Emerging Technologies and Innovative Research (JETIR)*, 4(12), 1211-1216. <https://www.jetir.org/papers/JETIR1712170.pdf>

Siede, C. (July 23, 2014). *How Harry Potter shaped a generation*. BoingBoing Online. <https://boingboing.net/2014/07/23/how-harry-potter-shaped-a-gene.html>

Singer, P. (2004). *One world: The ethics of globalization* (2nd ed.). Yale University Press.

Springnews. (2020, August 3). *Hǣ ri phō̄ tō̄ tǣ sanyalak kām̄ Ū̄ ang chāk dindæn wētmon* [Harry Potter, political symbol from the magical land]. Springnews Online. <https://www.springnews.co.th/news/696217>

Thai Lawyers for Human Rights (TLHR). (2024, March 25). *Sathiti phū thūk damnæn khadī mātra nŪ̄ ngrōsipsō̄ng " minpramat kasat " pī sō̄ngphanhārō̄ihoksipsām - hoksipchet* [Statistics on people prosecuted under Section 112 "defamation King", 2020-2024]. Thai Lawyers for Human Rights (TLHR). <https://tlhr2014.com/archives/23983>

Thai PBS. (2020, October 18). *Rū̄chak Telegram chō̄ ngō̄ thāng nat chumnum yuk mai* [Get to know Telegram, the new era meeting channel]. Thai PBS Online. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/2974977>

Thai PBS. (2023, August 21). *Pœ̄t thalǣngkām̄ chabap tem chāttang ratthabān sip'et phak sāmrōsipsī sīang* [Full statement establishing the government of 11 parties, 314 seat]. Thai PBS Online. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/330847>

ThaiPublica. (2023, May 15). *Kāo klai chāttang ratthabān hok phak sāmrōkiao sīang triām sen MOU phitha phrō̄m pen nā̄ yok* ["Moving Forward Party" set the government of 6 parties, 309 votes, preparing to sign MOU, 'Pitha' ready to be Prime Minister]. ThaiPublica Online. <https://thaipublica.org/2023/05/responsible-election2566-36-15-05-2566/>

Thairath. (2022, August 10). *Sō̄ng pī sip khō̄sanǣ prakottakām̄ khayap phedān thī Thammasāt Rangsit* [2 years, 10 proposals, shifting phenomenon At Thammasat University, Rangsit campus]. Thairath Online. <https://plus.thairath.co.th/topic/politics&society/101930>

The Guardian. (2021, February 8). *Three-finger salute: Hunger games symbol adopted by Myanmar protesters*. The Guardian Online. <https://www.theguardian.com/world/2021/feb/08/three-finger-salute-hunger-games-symbol-adopted-by-myanmars-protesters> The Guardian.

THE STANDARD. (2023, May 16). *LŪ̄ aktang sō̄ngphanhārō̄ihoksiphok : tum sō̄ra kon mō̄ng prakot kām̄ kō̄ klai khŪ̄ chut rǣmton khō̄ng sīang dontri hǣng prachathipatai* [Election 2023: 'Tum Sorakon' the moving forward party phenomenon is the beginning of music of democracy]. THE STANDARD Online. <https://thestandard.co/the-power-game-special-2/>

THE STANDARD. (2024, March 12). *Kok tō . mī mati song rŭ̄ang hai sǎn ratthammanūn winitchai yup phak kǎo klai læ tat sittikoṇ rom kǎnboṛihaṇ pom sanœ̄ kǎe mō̄ . nŭ̄ngrōsipsōng lō malāng kǎn pokkhrōng* [The Election Commission has agreed to send the matter to the Constitutional Court to decide on the dissolution of the Moving Forward Party about violation Section 112 to overthrow the government]. THE STANDARD Online. <https://thestandard.co/move-forward-party-12032567/>

The101.World. (2020, September 18). *Nŭ̄ng fan ‘an lāklaī : pœ̄t bŭ̄anglang withī khīt withī tham ngān khōng khabuānkān naksŭ̄ksā 4.0* [Various Dreams: revealing the ways of thinking and working student movement 4.0]. The101. World Online. <https://www.the101.world/student-movement/>

United Nations. (2015). *Universal Declaration of Human Rights*. United Nations.

Yasharoff, H. (2018, September 12). *'Dumbledore's Army': How 'Harry Potter' inspired a generation of young activists.* USA TODAY Online. <https://www.usatoday.com/story/life/books/2018/09/12/harry-potter-20-years-later-inspiring-generation-activists/1133337002/>

Ziavras, S. G. (2002). *History of computation*. The Encyclopedia of Life Support Systems, Developed under the Auspices of the UNESCO. <https://www.eolss.net/sample-chapters/c15/E6-45-01-01.pdf>